Raad voor Vreemdelingenbetwistingen

Arrest

nr. 353 779 van 30 september 2026
in de zaak RvV X / XI

In zake: **1. X**
2. X
Beiden handelend in eigen naam en in hun hoedanigheid van wettelijke vertegenwoordigers van hun minderjarige kinderen X XX en X

Gekozen woonplaats: **ten kantore van advocaat Camille VANDEPUT**
Rue de la Draisine 2/004
1348 LOUVAIN-LA-NEUVE

tegen:

de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen

DE WND. VOORZITTER VAN DE XIde KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X en X, die verklaren van Palestijnse origine te zijn, beiden handelend in eigen naam en in hun hoedanigheid van wettelijke vertegenwoordigers van hun minderjarige kinderen X, X, X en X, op 4 januari 2026 hebben ingediend tegen de beslissingen van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen van 24 december 2025.

Gelet op (oud) artikel 51/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van 3 maart 2026 waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 23 maart 2026.

Gehoord het verslag van rechter in vreemdelingenzaken S. WILLAERT.

Gehoord de opmerkingen van de verzoekende partijen en hun advocaat C. VANDEPUT.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. Over de gegevens van de zaak

De verzoekende partijen, die verklaren van Palestijnse origine te zijn, komen volgens hun verklaringen op 29 april 2024 België binnen zonder enig identiteitsdocument vergezeld van hun vier minderjarige kinderen en verzoeken de volgende dag om internationale bescherming. Op 24 december 2025 neemt de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: de commissaris-generaal) ten aanzien van elk van hen een beslissing houdende een niet-ontvankelijk verzoek (internationale bescherming in een andere EU-lidstaat). Dit zijn de thans bestreden beslissingen, die op 29 december 2025 aan de verzoekende partijen aangetekend worden verzonden.
De eerste bestreden beslissing, genomen in hoofde van verzoeker, luidt als volgt:

"*[…]*

A. Feitenrelaas

U verklaart de Palestijnse nationaliteit te bezitten en geboren te zijn in Rafah. U woonde steeds in de Tel al-Hawa wijk in Gaza Stad. U voltooide uw middelbaar onderwijs en werkte in Palestina als taxichauffeur. U huwde in 2010 met [A.A.] (CGVS: […], OV: […]). Jullie kregen samen 4 zonen.

U besloot om met uw gezin te vertrekken uit Gaza omwille van de aanhoudende veiligheidsproblemen. Jullie verlieten Gaza op 3 november 2021 en reisden via Egypte naar Turkije, waar u op 5 november 2021 aankwam. Jullie ondernamen vele pogingen om van Turkije naar Griekenland te reizen en bereikten uiteindelijk het Griekse eiland Kos op 23 augustus 2023. Bij aankomst werd u geslagen door de Griekse politie omdat u zich niet volledig wilde ontkleden, en een agent sloeg met zijn vuist op tafel toen de vingerafdrukken van uw zoon werden afgenomen. Jullie verzochten om internationale bescherming en verbleven in twee opvangcentra. Op 27 september 2023 werden u, uw vrouw en uw kinderen erkend als vluchteling in Griekenland en diende uw gezin het opvangcentrum te verlaten. Jullie reisden naar Athene op 5 of 7 oktober 2023 en leefden er op straat. Na twee of drie weken in Athene ontmoette u een man die medelijden had met uw gezin. Hij bood jullie een kamer in zijn meubelzaak aan om te verblijven, en jullie woonden hier tot jullie vertrek uit Griekenland. U bezocht een vluchtelingenorganisatie en schakelde de hulp van een advocaat in, maar zij konden u niet helpen. U slaagde er niet in om een AFM of een AMKA te verkrijgen omdat u niet over een woonplaats beschikte, en had daardoor geen toegang tot de legale arbeidsmarkt, scholing voor uw kinderen en medische hulpverlening. Uw zoon en vrouw zochten eenmaal hulp in een ziekenhuis voor insectenbeten, maar werden er niet geholpen. U onderhield uw gezin met wat overgebleven spaargeld, maaltijden van een organisatie en hulp van mensen op straat en kennissen. U slaagde er niet in om uw kinderen in een school te registreren.

U en uw gezin verlieten Griekenland op 29 april 2024. U verzocht om internationale bescherming in België op 30 april 2024.

Bij een terugkeer naar Griekenland vreest u dat uw gezin op straat zal leven, jullie geen toegang zouden hebben tot medische hulp en dat uw kinderen geen onderwijs kunnen volgen.

Ter ondersteuning van uw verzoek leggen u en uw vrouw de volgende documenten neer: jullie paspoorten en die van jullie zonen; jullie identiteitskaarten; de geboorteaktes van jullie zonen [R.], [B.] en [Am.]; jullie UNRWA registratie; jullie huwelijksakte; psychologische attesten van u, uw vrouw en uw zonen; scholdocumenten van België van uw zonen; de overlijdensakte van uw schoonzus; foto's van de insectenbeten aan de voet van uw vrouw; een medisch verslag van [Ah.] en medische verslagen en vaccinaties van UNRWA.

B. Motivering

Na grondige analyse van het geheel van de gegevens in uw administratief dossier, moet vooreerst worden vastgesteld dat er onvoldoende concrete elementen voorhanden zijn waaruit een bijzondere procedurele nood in uw hoofde kan worden afgeleid die het nemen van bepaalde specifieke steunmaatregelen rechtvaardigt.

U legt twee psychologische attesten neer waaruit blijkt dat u kampt met depressieve symptomen en angstgevoelens en u twee keer per maand een psycholoog bezoekt (documenten 6 en 10). Uw klachten bestaan o.a. uit slaapstoornissen, een depressieve stemming en angstgevoelens, en zouden voortkomen uit uw bezorgdheid over uw familieleden in Palestina en de gedachte aan een terugkeer naar Griekenland (document 6; NPO, p. 6). Ten tijde van het persoonlijk onderhoud d.d. 01.10.2025 verklaarde u zich goed te voelen en in staat te zijn het interview af te leggen (NPO, p. 2). Er werd u verteld dat er steeds een pauze gehouden kon worden (NPO, p. 2), maar u gaf op geen enkel moment aan daar nood aan te hebben. Tevens bleek dat u accuraat, concreet en uitgebreid op de u gestelde vragen kon antwoorden en gaf u aan het einde van het onderhoud ook aan dat u de vragen goed begreep (NPO, p. 22).

Bijgevolg werden er u geen specifieke steunmaatregelen verleend, aangezien er in het kader van onderhavige procedure redelijkerwijze kan worden aangenomen dat uw rechten gerespecteerd worden en dat u in de gegeven omstandigheden kunt voldoen aan uw verplichtingen.

Na onderzoek van alle gegevens in uw administratief dossier, wordt uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk verklaard in overeenstemming met artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de wet van 15 december 1980. Uit de elementen die voorhanden zijn (zie Eurodac Marked Record [B.] d.d. 02.05.2024; Eurodac Marked Record [A.] d.d. 02.05.2024; Aanvraag derde landen [B.] d.d. 08.08.2025; Aanvraag derde landen [A.] d.d. 08.08.2025; Bijkomende vragen M-status Griekenland [B.] d.d. 24.05.2024; Bijkomende vragen M-status Griekenland [A.] d.d. 24.05.2024) blijkt dat u, uw vrouw en uw kinderen reeds

internationale bescherming genieten in een andere lidstaat van de Europese Unie, namelijk Griekenland. Deze vaststelling wordt door u en uw vrouw niet betwist (NPO, p. 9, 10; NPO [A.] p. 7). U bevestigt dat uw kinderen eveneens internationale bescherming in Griekenland genieten (NPO, p. 11-12).

GEAS

In het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel (GEAS) moet worden aangenomen dat uw behandeling en rechten er in overeenstemming zijn met de vereisten van het Verdrag van Genève, het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM). Het Unierecht steunt immers op de fundamentele premisse dat elke lidstaat met alle andere lidstaten een reeks gemeenschappelijke waarden deelt waarop de Unie berust, en dat elke lidstaat erkent dat de andere lidstaten deze waarden met hem delen. Dit impliceert en rechtvaardigt dat de lidstaten er onderling op vertrouwen dat de andere lidstaten deze waarden erkennen en het Unierecht, dat deze waarden ten uitvoer brengt, dus in acht nemen, en dat hun respectieve nationale rechtsordes in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden van de door dat recht erkende grondrechten [zie: HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nrs. C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, ECLI:EU:C:2019:219, Ibrahim e.a., randnummers 83-85 en HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nr. C-163/17, ECLI:EU:C:2019:218, Jawo, randnummers 80-82]. Hieruit volgt dat verzoeken van personen die reeds internationale bescherming genieten in een EU-lidstaat in beginsel niet-ontvankelijk kunnen worden verklaard als uitdrukking van het beginsel van wederzijds vertrouwen.

De vaststelling dat er tussen de EU-lidstaten verschillen kunnen bestaan met betrekking tot de mate waarin aan begunstigden van internationale bescherming rechten worden toegekend en zij deze kunnen uitoefenen, doet geen afbreuk aan het gegeven dat zij onder dezelfde voorwaarden als de onderdanen van de lidstaat die de bescherming heeft toegekend toegang krijgen tot bijvoorbeeld (sociale) huisvesting, sociale bijstand, gezondheidszorg of tewerkstelling, en bijgevolg óók dezelfde stappen zullen moeten ondernemen om hiervan gebruik te maken. Bij de beoordeling van de situatie van begunstigden gelden dan ook de omstandigheden van de daar aanwezige onderdanen als maatstaf, niet de omstandigheden in andere lidstaten van de Europese Unie, en wordt rekening gehouden met de realiteit dat óók de socio-economische mogelijkheden van deze onderdanen erg problematisch en complex kunnen zijn.

In het andere geval zou het gaan om een vergelijk van nationale socio-economische systemen, bestaansvoorzieningen en nationale regelgeving, waarbij begunstigden van internationale bescherming een meer voordelige regeling zouden kunnen bekomen dan de onderdanen van de lidstaat die hen bescherming heeft verleend. Dit zet niet alleen het voortbestaan van het GEAS op de helling, maar werkt tevens irreguliere, secundaire migratiestromen in de hand, evenals discriminatie ten overstaan van EU-onderdanen,…

Ook het Europees Hof van Justitie oordeelde dat enkel uitzonderlijke omstandigheden in de weg staan dat het verzoek van een persoon die reeds internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, niet-ontvankelijk wordt verklaard, namelijk wanneer de voorzienbare levensomstandigheden van de begunstigde van internationale bescherming in een andere lidstaat hem er blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling zoals bepaald in artikel 4 van het Handvest, welk artikel overeenstemt met artikel 3 EVRM. Het Hof voegde eraan toe dat bij de beoordeling van alle gegevens van de zaak een "bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid" moet worden bereikt, wat slechts het geval is "wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid" [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 88-90 en Jawo, randnummers 90-92].

Situaties die géén "zeer verregaande materiële deprivatie" teweegbrengen, zijn volgens het Hof van Justitie niét van aard zijn om de vereiste drempel van zwaarwegendheid te bereiken, zelfs al worden deze bijvoorbeeld gekenmerkt door een grote onzekerheid of sterke verslechtering van de levensomstandigheden, door de omstandigheid dat begunstigden van internationale bescherming in een andere lidstaat er geen bestaansondersteunende voorzieningen genieten of voorzieningen die duidelijk beperkter zijn dan die welke in andere lidstaten worden geboden zonder dat zij anders worden behandeld dan de onderdanen van deze lidstaat, door het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zijn in de lidstaat waar het nieuw verzoek om internationale bescherming is ingediend dan in de lidstaat die reeds bescherming heeft verleend, door de omstandigheid dat de vormen van familiale solidariteit waarop onderdanen van een lidstaat een beroep kunnen doen om het hoofd te bieden aan tekortkomingen van het sociale stelsel van die lidstaat meestal niet voorhanden zijn voor personen die er internationale bescherming

genieten, door een bijzondere kwetsbaarheid die specifiek de begunstigde betreft of door het bestaan van tekortkomingen bij de uitvoering van integratieprogramma's voor begunstigden [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 91-94 en Jawo, randnummers 93-97].

Het Commissariaat-generaal is zich bewust van het gegeven dat diverse bronnen en rapporten waarop het acht vermag te slaan sinds enkele jaren een problematisch en precair beeld beschrijven op het vlak van de levensomstandigheden van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland. Deze situatie wordt mee ingegeven door het Griekse politieke en socio-economische klimaat, en brengt voor (terugkerende) statushouders meer bepaald met zich mee dat zij zich geconfronteerd kunnen zien met administratieve complicaties bij de afgifte of hernieuwing van elementaire documenten die op hun beurt de toegang tot basisvoorzieningen (huisvesting, voedsel, hygiëne, medische zorgen) kunnen bemoeilijken (zie: Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. juni 2022 en beschikbaar op https://www.ecoi.net/en/file/local/2078215/Definitief+verslag+statushouders+Griekenland.pdf; Country Report: Greece. Update 2023, gepubliceerd door AIDA/ECRE d.d. 24/6/2024 en beschikbaar op https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDAGR_2023-Update.pdf Country Report : Greece. Update 2024 », gepubliceerd door AIDA/ECRE in september 2025 en beschikbaar op https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2025/09/AIDA_GR_2024-update.pdf); Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. september 2024 en beschikbaar op https://www.ecoi.net/en/file/local/2114789/Verslag_feitenonderzoek_statushouders_in_Griekenland_2024.pdf ; Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL d.d. maart 2024 en beschikbaar op https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2024/04/2024-03_RSA_BIP.pdf; Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights gepubliceerd door RSA d.d. april 2025 en beschikbaar op https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2025/04/RSA_BIP_Report_EN.pdf; Communication on the status of migration management in mainland Greece gepubliceerd door de Europese Commissie op 4 april 2025 en beschikbaar op https://home-affairs.ec.europa.eu/communication-status-migration-managementmainland-greece_en).

*Uit bovenstaande informatie blijkt eveneens dat begunstigden van internationale bescherming in Griekenland toegang hebben tot de arbeidsmarkt, de vastgoedmarkt en gezondheidszorg. Griekenland kent een algemeen juridisch en beleidskader, gericht op een algemene integratie in de Griekse samenleving van statushouder. Er bestaan verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning van IGO's en NGO's, die de algemene integratie van statushouders in de Griekse samenleving trachten te bevorderen. Er zijn een aantal NGO's en overheidsprogramma's actief in Griekenland die ondersteuning bieden aan begunstigden van internationale bescherming (**COI** Focus Griekenland. HELIOS+ en Helios Junior, gepubliceerd door Cedoca op 17 september 2025, beschikbaar op https://www.cgvs.be/nl/landeninfo/griekenland-heliosen-helios-junior). De commissaris-generaal is dan ook van oordeel dat deze informatie niet toelaat om te concluderen dat een (terugkerende) begunstigde van internationale bescherming in Griekenland er op systematische wijze in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie verkeert of zal terechtkomen die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid. Het Commissariaat-generaal heeft in dit verband overigens evenmin kennis van jurisprudentie van bijvoorbeeld het Europees Hof voor de Rechten van de Mens of arresten van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen in deze zin.*

Het Commissariaat-Generaal is derhalve van mening dat, hoewel een grotere voorzichtigheid aan de dag moet worden gelegd bij het onderzoek naar de levensomstandigheden van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland en de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° in een aantal gevallen niet aan orde zal zijn, een individuele analyse noodzakelijk blijft. Het Commissariaat-Generaal besteedt hierbij in het bijzonder aandacht voor het bestaan van een verhoogde kwetsbaarheid van de verzoekers, aan hun individuele profiel en hun vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in hun eigen basisbehoeften te voorzien.

Op basis van een analyse van het geheel van de elementen in uw administratief dossier, waarbij het aan u toekomt om het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in de EU-lidstaat die u deze bescherming verleende geëerbiedigd worden op individuele wijze te weerleggen, moet worden vastgesteld dat u onvoldoende concrete elementen aanhaalt die de niet-ontvankelijkheid van uw verzoek in de weg staan.

Administratieve situatie

U en uw vrouw verkregen op 10 april 2024 zowel jullie Griekse verblijfsvergunning als jullie reisdocument (NPO, p. 10; NPO [A.] p. 9). Uit jullie verklaringen blijkt dat u en uw vrouw niet meer over deze documenten zouden beschikken; jullie zeggen ze te hebben vernietigd bij jullie aankomst in Brussel (NPO, p. 9; NPO [A.] p. 9). Jullie huidige ADET is geldig tot 26 september 2026 (Aanvraag derde landen [B.] d.d. 08.08.2025; Aanvraag derde landen [A.] d.d. 08.08.2025). Jullie Griekse reispas is geldig tot 19 februari 2029 (Aanvraag derde landen [B.] d.d. 08.08.2025; Aanvraag derde landen [A.] d.d. 08.08.2025). Jullie zeggen geen AFM of AMKA te hebben gehad in Griekenland (NPO, p. 11, 12; NPO [A.] p. 9, 10).

1. ADET

Uit bovenstaande landeninformatie volgt dat statushouders bepaalde persoonlijke documenten en gegevens nodig hebben die elementair zijn om in Griekenland toegang te verkrijgen tot basisvoorzieningen. Het gaat meer bepaald om de afgifte van een Griekse verblijfsvergunning (ADET), die wordt afgeleverd op basis van de internationale beschermingsstatus, een fiscaal registratienummer (AFM) en een sociale zekerheidsnummer (AMKA). Het al dan niet beschikken over deze officiële documenten is aldus belangrijk voor de vraag of statushouders in Griekenland het risico lopen om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Uit de landeninformatie blijkt dat het bezit van een geldige ADET immers een voorwaarde is voor het verkrijgen van een sociale zekerheidsnummer (AMKA), terwijl het bezit van een Grieks fiscaal registratienummer (AFM), al dan niet indirect, een voorwaarde vormt voor, o.a., het openen van een bankrekening, het huren van een woning, toegang tot de arbeidsmarkt of het verkrijgen van een AMKA, en het bezit van een AMKA een voorwaarde uitmaakt om, o.a., toegang te krijgen tot sociale uitkeringen, (gratis) gezondheidszorg en de arbeidsmarkt.

Aan elke begunstigde van internationale bescherming wordt een Griekse verblijfsvergunning (ADET) verleend. Uit de objectieve informatie blijkt niet dat er significante problemen worden gemeld bij het afleveren van deze verblijfsvergunning. Begunstigden van internationale bescherming in Griekenland die niet meer in het bezit zijn van hun nog geldige ADET (wegens diefstal, verlies), worden niet met dezelfde moeilijkheden geconfronteerd als begunstigden met een vervallen ADET. Uit de objectieve informatie over de verlenging in geval van verlies van de ADET blijkt immers dat het mogelijk is een vervangkaart (replacement card) te verkrijgen in geval van verlies van de gedrukte verblijfsvergunning (ADET) (Refugee Info Greece - How to renew and replace lost, damaged or expired documents, 6 april 2024, beschikbaar op: https://greece.refugee.info/ en-us/articles/4985619341335; Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights gepubliceerd door RSA d.d. april 2025 en beschikbaar op https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2025/04/ RSA_BIP_Report_EN.pdf).

Wat betreft de afgifte/het hernieuwen van een verblijfstitel in Griekenland (ADET), wijst het Commissariaat-generaal er vooreerst op dat artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de wet van 15 december 1980 de commissaris-generaal slechts één enkele voorwaarde voor de toepassing van deze niet-ontvankelijkheidsgrond oplegt, namelijk dat de verzoekende partij "reeds bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie." Het Commissariaat-generaal herinnert aan het specifiek juridisch kader waarbinnen de beoordeling van onderhavig verzoek zich situeert, met name een verzoek om internationale bescherming van een persoon die reeds internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat. In het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel ("GEAS") moet bijaldien worden aangenomen dat de behandeling en rechten van verzoekende partij er in overeenstemming zijn met de vereisten van het Verdrag van Genève, het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie ("Handvest") en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens ("EVRM").

Het Commissariaat-generaal acht het belangrijk om hierbij steeds voor ogen te houden dat de rapporten die voorhanden zijn veelal een kwalitatieve beschrijving geven van bepaalde situaties of problemen die zich kunnen aandienen, maar dat het tot op heden aan exact en kwantitatief cijfermateriaal ontbreekt en slechts indicatief kan worden vastgesteld hoe groot de groep Griekse statushouders is die problemen ervaart om de rechten die aan de internationale beschermingsstatus verbonden zijn te vertalen in een praktische toegang tot de nodige documenten en voorzieningen. De rapporten tonen naar mening van de commissaris-generaal alleszins niet aan dat elke (terugkerende) begunstigde van internationale bescherming in Griekenland hierdoor getroffen zou worden.

Indien in uw geval een vernieuwing van de ADET noodzakelijk is, wijst het CGVS erop dat, hoewel deze rapporten een problematische situatie schetsen die extra voorzichtigheid vereist, deze niet aantonen dat personen die internationale bescherming genieten in Griekenland en naar Griekenland terugkeren, systematisch zouden worden geconfronteerd met onredelijke vertragingen bij de afgifte of hernieuwing van hun ADET. Uit deze informatie blijkt evenmin dat het voor een dergelijke persoon onmogelijk zou zijn om zijn ADET te bekomen of verlengen, op voorwaarde dat bepaalde stappen worden ondernomen.

Volgens de informatie waarover de Commissaris-generaal beschikt, blijkt dat de hernieuwing en/of de verlenging van een ADET van begunstigden van een internationale beschermingsstatus die vanuit een andere lidstaat van de Europese Unie naar Griekenland terugkeren enige tijd in beslag kan nemen, met name drie tot zes maanden (volgens de laatste informatie waarover het CGVS beschikt: Country Report : Greece. Update 2024, p. 238). Als de ADET vervalt, wordt de AFM automatisch gedeactiveerd waardoor een risico ontstaat dat een individu bepaalde rechten verliest, zoals uitkeringen verbonden aan tewerkstelling dan wel werkloosheid.

Het Commissariaat-generaal benadrukt dat van een begunstigde van internationale bescherming in een andere EU-lidstaat verwacht wordt dat deze de nodige ernstige stappen onderneemt om er zijn rechten uit te oefenen en leven op duurzame wijze uit te bouwen, evenals om er oplossingen te zoeken voor eventuele problemen of moeilijkheden waarmee hij in die lidstaat zou worden geconfronteerd, net zoals dit in een andere lidstaat zoals België het geval zou zijn, zowel op het vlak van diens documenten als op het vlak van diens levensonderhoud. Bovendien moet worden benadrukt dat bepaalde procedures, voorwaarden en daaraan verbonden gevolgen zoals wachttijden, te leveren inspanningen,… waarmee een begunstigde in Griekenland geconfronteerd kan worden op administratiefrechtelijk vlak of op het vlak van diens toegang tot bepaalde voorzieningen eigen zijn aan de processen en werking van structuren in elke lidstaat, en dat dit in het bijzonder het geval zal zijn wanneer de betrokkene een en ander zelf in de hand werkt (en bemoeilijkt) door zich te verplaatsen doorheen en tussen diverse lidstaten of wanneer deze zelfs doelbewust essentiële stukken zou achterhouden of vernietigen en zodoende a fortiori niet zou tegemoet komen aan de bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid daar niet wordt aangetoond dat een en ander verband zou houden met een situatie "buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om."

Bovendien blijkt uit de landeninformatie dat de procedures voor de afgifte of verlenging van de ADET vanuit het buitenland kunnen worden gestart door het versturen van een standaardformulier via e-mail naar de Griekse asielinstanties (hoewel het afhalen van de ADET zelf ter plaatse moet gebeuren). Zo wordt volgens het laatste AIDA-rapport " the application for renewal, together with a digital photo of the beneficiary, is submitted via email to the Asylum Service and the latter's decision is notified to the applicant also via email" (vrije vertaling: "de aanvraag tot verlenging wordt, tezamen met een digitale foto van de begunstigde, via e-mail ingediend bij de Asieldienst en het besluit van deze laatste wordt via e-mail aan de aanvrager meegedeeld") (AIDA, Country Report: Greece. Update 2023, p. 244). Uit de landeninformatie blijkt ook dat de mogelijkheid om sinds november 2021 een online aanvraag tot verlenging van de ADET in te dienen door een aantal Ngo's als een positieve ontwikkeling is verwelkomd (Ministerie van Buitenlandse Zaken van Nederland, Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, p. 14; Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights, p. 9). Bovendien stelt dit de begunstigde in staat om pas in een vergevorderd stadium van de procedure voor verlenging naar Griekenland te reizen: om naar zijn afspraak bij het bevoegde politiebureau te gaan nadat hij de bevestiging van de Griekse autoriteiten via e-mail heeft ontvangen.

2. Paspoort

Begunstigden dienen een verzoek in te dienen bij het paspoortbureau van de Griekse politie. De begunstigde moet bepaalde documenten voorleggen, waaronder een kopie van de beslissing tot toekenning van internationale bescherming en een kopie van zijn ADET (of een bewijs dat zijn ADET-aanvraag in behandeling is), en moet de som van 84,40 euro betalen (73 euro voor kinderen). De begunstigde moet alle vereiste documenten (inclusief het betalingsbewijs) scannen en bij het bevoegde vreemdelingenbureau een afspraak aanvragen om hun aanvraag persoonlijk te bevestigen. Naast deze stappen moeten begunstigden ook een verklaring van hun diplomatieke dienst overleggen waarin wordt bevestigd dat zij geen nationaal paspoort kunnen verkrijgen. Deze stap brengt extra kosten met zich mee (AIDA, Country Report: Greece. Update 2024, p.253-256). De begunstigde moet een lijst raadplegen die regelmatig online wordt gepubliceerd om te weten te komen of het reisdocument klaar is. Als het reisdocument klaar is, moet de betrokkene naar het Regionaal Asielbureau van Thessaloniki of het Regionaal Asielbureau van Attica gaan om het in ontvangst te nemen. Al deze procedures moeten persoonlijk worden uitgevoerd (Refugee.info Greece, Travel Documents in Greece, 9 februari 2024, beschikbaar op : https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985654192535). Het is dus duidelijk dat een begunstigde van internationale bescherming met een dergelijk reisdocument in staat is geweest om een bepaald bedrag bijeen te brengen en bepaalde complexe stappen te ondernemen die een zekere mate van digitale vaardigheid en contacten met de Griekse autoriteiten vereisen. In een dergelijk geval moeten worden vastgesteld dat er een zekere mate van vertrouwen bestaat in de Griekse politie en dat de begunstigde bij de toewijzing van zijn middelen voorrang heeft gegeven aan zijn vertrek uit Griekenland boven het doen gelden van zijn rechten in Griekenland. Uit een transversale lezing van de objectieve informatie blijkt ook dat de complexiteit van de procedures voor het verkrijgen van een paspoort niet groter is dan die voor het verkrijgen van andere documenten.

3. AFM-nummer (fiscale registratie)

Jullie opmerkingen dat jullie geen AFM konden verkrijgen omdat jullie niet over een adres beschikten, en dat het AFM sinds 2019 niet meer wordt uitgereikt aan vluchtelingen (NPO, p. 12; NPO [A.] p. 9, 10) kunnen niet worden weerhouden. De commissaris-generaal wijst immers op objectieve informatie waaruit blijkt dat mensen die na 31 december 2020 een aanvraag voor internationale bescherming indienen automatisch een AFM-nummer krijgen wanneer ze hun kaart als verzoeker van internationale bescherming krijgen (Cfr. Begunstigden van internationale bescherming in Griekenland. Toegang tot documenten en sociaal-economische rechten, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL, p. 18, maart 2023, beschikbaar op : https://rsaegean.org/wp-content/ uploads/2023/03/2023-03_RSA_BIP.pdf; Greece Refugee Info, 17 november 2022, beschikbaar op: https:// greece.refugee.info/en-us/articles/4985668588951). Uw vrouw bevestigde dat jullie deze nummers verkregen (NPO [A.], p. 9, 10). Het CGVS wijst erop dat het fiscaal registratienummer toegang geeft tot de arbeidsmarkt, het openen van een bankrekening en het huren van een woning. Het fiscaal registratienummer (AFM) blijft geldig zolang de verblijfsvergunning (ADET) ook geldig is. Als de verblijfsvergunning (ADET) verloopt, wordt het fiscaal registratienummer (AFM) gedeactiveerd totdat de verblijfsvergunning (ADET) wordt verlengd (Ibidem). Na het verkrijgen van de ADET, dienen begunstigden een afspraak te maken bij de verantwoordelijke 'Taks Office' om de gegevens van de AFM bij te werken (Cfr. Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights p. 20-21).

De commissaris-generaal wijst erop dat uit objectieve informatie blijkt dat personen die internationale bescherming genieten in Griekenland gratis toegang hebben tot gezondheidszorg onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen (AIDA, Country Report: Greece. Update 2024, p. 266; en Communication on the status of migration management in mainland Greece). Uit objectieve informatie blijkt dat de belangrijkste problemen die personen met internationale bescherming in Griekenland ondervinden, verband houden met moeilijkheden om een sociale zekerheidsnummer (AMKA) te activeren bij de Griekse autoriteiten.

4. AMKA nummer (sociale zekerheid)

Met het sociale zekerheidsnummer (AMKA) kunnen begunstigden van internationale bescherming onder dezelfde voorwaarden als Griekse burgers gratis medische zorg krijgen. Om van deze rechten te kunnen genieten, moeten begunstigden dit nummer aanvragen, maar voortaan ook activeren. Sinds een nieuwe ministeriële verordening van december 2023, is de afgifte van een AMKA vanaf 1 april 2024 gekoppeld aan de voorwaarde van "een geldige verblijfstitel in het land met toegang tot de arbeidsmarkt". De aanvraag voor een AMKA moet in persoon gebeuren voor een zgn. KEP of e-EFKA. Sinds 22 december 2024 valt de uitgifte, activering en reactivering van de AMKA evenwel onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Migratie en Asiel. Sinds 1 april 2024 wordt een AMKA, het sociale zekerheidsnummer, na voorlegging van een geldige ADET, bij een eerste afgifte inactief afgegeven en moet het nummer vervolgens worden geactiveerd met een bewijs van adres en werk/studie. De verordening bepaalt dat het bewijs van verblijf kan worden geleverd op basis van een van de volgende documenten: bewijs van eigendom, huurovereenkomst, verklaring van vrije concessie of gastvrijheid, verblijfsbewijs in het kader van een huisvestingsprogramma voor vluchtelingen. Daklozen kunnen dit document vervangen door een certificaat van gebruik van een slaapzaal of een certificaat afgegeven door de gemeentelijke sociale dienst of het gemeenschapscentrum. Gedetineerden moeten een detentiecertificaat voorleggen.

Jullie verklaarden dat jullie geen AMKA konden verkrijgen omdat jullie geen huisadres hebben en het Ministerie van Binnenlandse zaken dit document niet meer uitvaardigt sinds 2019 (NPO, p. 12; NPO [A.] p. 9, 10). Uit bovenstaande informatie blijkt geenszins dat het AMKA niet meer beschikbaar is voor vluchtelingen sinds 2019. Uit de beschikbare informatie blijkt verder dat jullie zich tot de lokale overheid hadden kunnen richten voor een certificaat en aldus in Griekenland de mogelijkheid hadden om een AMKA te verkrijgen zonder over een verblijfplaats te beschikken.

Het laatste RSA-rapport, gepubliceerd in april 2025 wees ook op de verplichting voor begunstigden om een arbeidsovereenkomst of een toezegging tot aanwerving te overleggen die op het ERGANI-platform is gedownload om hun verblijfplaats aan te tonen. Dit rapport maakt melding van een circulaire logica in Griekenland, waarbij wordt gesteld dat een actieve AMKA een van de voorwaarden is voor het verkrijgen van een arbeidsovereenkomst. Begunstigden zouden dus geen toegang hebben tot werk of sociale zekerheid, aangezien het zoeken naar een geregistreerde baan afhankelijk is van de activering van de AMKA, die op haar beurt weer afhankelijk is van die baan.

Deze circulaire logica is echter niet terug te vinden in de andere informatie waarover het Commissariaat-generaal beschikt. Het laatste AIDA-rapport dat in september 2025 is gepubliceerd, bevestigt de noodzaak om een AMKA te activeren om toegang te krijgen tot gezondheidszorg en de noodzaak voor begunstigden van bescherming om een arbeidsovereenkomst of een toezegging tot aanwerving te

verstrekken die is gedownload op het ERGANI-platform om hun verblijf in Griekenland aan te tonen. Hoewel dit rapport uitgebreid ingaat op kwesties die verband houden met zowel werkgelegenheid als sociale zekerheid, wordt er geen melding gemaakt van een circulaire logica of van de noodzaak om in het bezit te zijn van een actieve AMKA om een arbeidsovereenkomst te kunnen sluiten. Een grondigere analyse van het eerder genoemde RSA-rapport (dat dus vijf maanden eerder werd gepubliceerd) maakt deze constatering des te opvallender. Uit het RSA-rapport blijkt namelijk dat er in de relevante passages (blz. 22 en 34) geen bronnen worden genoemd die deze circulaire logica bevestigen. De verwijzing naar de website van de Griekse overheid (https://www.amka.gr/faq.html) die bevestigt dat een bewijs van tewerkstelling moet worden voorgelegd om de AMKA te activeren, geeft geenszins aan dat een actieve AMKA een voorwaarde is voor tewerkstelling.

Gezien deze tegenstrijdige informatie heeft het Commissariaat-generaal een reactie gevraagd aan het Griekse ministerie van Asiel en Migratie (Landeninformatie, stuk 5). Hierin wordt verduidelijkt dat een arbeidsovereenkomst niet wettelijk vereist is om de A.M.K.A. te activeren, maar het A.M.K.A.-nummer is wel degelijk nodig voor de registratie van een arbeidsovereenkomst in het ERGANI-systeem. Het Griekse ministerie erkent echter dat, hoewel uit de wet geen sprake is van onderlinge afhankelijkheid, administratieve belemmeringen zowel de registratie van een arbeidsovereenkomst als de activering van het AMKA-nummer kunnen bemoeilijken, waardoor de indruk van een cirkelredenering ontstaat.

Op basis van het bovenstaande is het Commissariaat-generaal van mening dat er, afgezien van de wettelijke voorschriften, momenteel administratieve belemmeringen bestaan die de activering van het sociale zekerheidsnummer voor begunstigden van internationale bescherming die geen geregistreerde baan hebben, aanzienlijk bemoeilijken. Uit de analyse van bovenstaande objectieve informatie kan echter niet worden geconcludeerd dat een actieve AMKA noodzakelijk is om een arbeidsovereenkomst op het ERGANI-platform te registreren. Het ontbreken van concrete verwijzingen hiernaar en de door de Griekse overheid verstrekte informatie, gelezen in het licht van het laatste AIDA-rapport, laten niet toe te concluderen dat er een cirkelredenering bestaat tussen de activering van het AMKA-nummer en de registratie van een arbeidsovereenkomst. Deze vaststelling mag echter niet verhullen dat personen die bescherming genieten bij elk van deze stappen met administratieve moeilijkheden kunnen worden geconfronteerd.

Verder wijst de info erop dat begunstigden zonder actieve AMKA niet verstoken zijn van toegang tot medische noodhulp, op voorwaarde dat u naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat ("If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines for free from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription") UNHCR Greece, Living In Greece – Access to healthcare, beschikbaar op: https://help.unhcr.org/ greece/living-in-greece/access-to-healthcare/; AIDA, Country Report: Griekenland. Update 2023; Refugee.info Greece - Health care without a social security number (PAAYPA or AMKA) van 29 april 2024, beschikbaar op: https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985632313623). Verschillende Ngo's bieden ook medische en psychosociale hulp en begeleiding aan aan begunstigden van internationale bescherming in Griekenland (UNHCR Greece, Living In Greece – Access to healthcare, beschikbaar op : https://help.unhcr.org/greece/living-ingreece/access-to-healthcare ; Communication on the status of migration management in mainland Greece (p. 4, 12). Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook mogelijk in bepaalde omstandigheden: mensen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra (UNHCR - Information Guide for Beneficiaries of International Protection beschikbaar op : https://migration.gov.gr/wp-content/uploads/2024/04/ENGLISH_BROCHURE.pdf).

De hoger vermelde informatie over de situatie in Griekenland is op zichzelf niet voldoende om zonder meer te concluderen dat de bescherming die wordt geboden aan iedereen die daar internationale bescherming heeft bekomen, niet langer effectief of voldoende zou zijn, ook al wordt de situatie daar gekenmerkt door grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden. Hoewel een eventueel gebrek aan geldige/actieve persoonlijke documenten kan leiden tot tijdelijke situaties waarbij statushouders/ begunstigden moeilijker toegang hebben tot bepaalde basisvoorzieningen, betekent dit niet dat alle statushouders/begunstigden bij een terugkeer naar Griekenland zullen terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie. Dit risico hangt in de eerste plaats af van persoonlijke kenmerken, zoals de mate van zelfredzaamheid om in het eigen levensonderhoud te voorzien (via activiteiten in de formele of informele economie) of om een beroep te doen op de bijstand van organisaties die ondersteuning bieden aan statushouders/begunstigden van internationale bescherming, het al dan niet aanwezig zijn van ernstige kwetsbaarheden die een belangrijke negatieve impact hebben op de zelfredzaamheid en de mate waarin iemand over eigen middelen en/of een ondersteunend netwerk beschikt.

Daarbij komt het aan u toe om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden, dat u zich op de beschermingsstatus die u in Griekenland werd verleend en de daaruit voortvloeiende rechten kan beroepen en dat u niet terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, te weerleggen.

Situatie in Griekenland

Hoewel jullie leefsituatie in Griekenland penibel was, beschikten jullie op twee weken na gedurende jullie hele verblijf in Griekenland over onderdak in een kamer die u kosteloos werd aangeboden (NPO, p. 12, 13; NPO [A.] p. 8). U kon uw gezin onderhouden met wat overgebleven spaargeld, maaltijden van een organisatie en hulp van mensen op straat en kennissen (NPO, p. 13, 14, 16). Jullie konden gebruik maken van de sanitaire voorzieningen in winkels en in de zaak waar jullie woonden buiten de werkuren (NPO, p. 13, 14; NPO [A.] p. 8).

Toen u in de opvangcentra verbleef ondernam u geen stappen om u voor te bereiden op het einde van uw verblijf in het opvangcentrum, omdat u toch van plan was om naar België te komen (NPO, p. 15, 16). U zegt dat u in Athene sprak met makelaars maar de gevraagde woningprijzen niet kon betalen (NPO, p. 14). Jullie bezochten de organisatie Djusur en daar werd jullie verteld dat zij jullie niet konden helpen en u beter naar Duitsland of België zou gaan (NPO, p. 14; NPO [A.] p. 7). Djusur is volgens u de enige organisatie in Griekenland die andere ondersteuning dan voedselhulp aanbiedt (NPO, p. 14). Het CGVS wijst op de talrijke informatie die online beschikbaar is, ook in het Arabisch, over de rechten en de te volgen procedures voor statushouders in Griekenland en de beschikbare hulporganisaties in Griekenland die ondersteuning bieden op vlak van onderwijs, tewerkstelling en administratieve zaken (Landeninformatie, stukken 6 en 7). Waar jullie opwerpen dat jullie ook de Palestijnse ambassade bezochten en men jullie daar niet wou helpen (NPO, p. 15; NPO [A.] p. 8), wordt opgemerkt dat de opvang en ondersteuning van Palestijnen met een internationale beschermingsstatus in Griekenland niet onder het takenpakket van de Palestijnse ambassade valt.

U verklaart verder dat u niet in staat was om te werken omdat u niet over een woning, AMKA of AFM beschikte (NPO, p. 16, 17). Het hebben van een woning is géén voorwaarde om toegang te krijgen tot de legale arbeidsmarkt (Landeninformatie, stuk 8) en zoals eerder toegelicht was u in de mogelijkheid om een AFM of AMKA te verkrijgen (zie supra). Gezien een AFM en AMKA cruciale documenten zijn om uw leven in Griekenland op te bouwen, waaronder toegang tot legaal werk, getuigt het feit dat jullie zich niet beter informeerden of inzetten om deze te bekomen van een gebrek aan intentie om een duurzaam verblijf in Griekenland op te bouwen. U verklaart verder dat het voor u moeilijk was om werk te vinden omdat u uw gezin niet alleen wou laten in de kamer waar jullie verbleven (NPO, p. 16). U bezocht interimkantoren, maar ging niet naar de gemeente of andere overheidsinstellingen betreffende uw werkzoektocht (NPO, p. 17).

Er dient verder benadrukt te worden dat jullie kort na de ontvangst van jullie Griekse documenten besloten om uit Griekenland te vertrekken en naar België te reizen. Jullie verkregen immers de reispas en verblijfsvergunning op 10 april 2024 en reisden op 29 april 2024 naar België (NPO, p. 9, 10; NPO [A.] p. 9, 13), wat geenszins getuigt van een oprechte intentie om in Griekenland een leven op te bouwen. U verklaart zelf dat het niet uw intentie was om in Griekenland te blijven en België uw bestemming was (NPO, p. 9).

Bovendien blijkt uit uw verklaringen dat u en uw vrouw zelfredzaam zijn en over een netwerk en middelen beschikten. Jullie konden geld bijeensparen om met het hele gezin te vertrekken uit Gaza, nog twee jaar in Turkije te leven en van Kos naar Athene te reizen (NPO, p. 13, 20, 21; NPO [A.] p. 12, 13). Ook werden jullie in Turkije financieel ondersteund door uw schoonmoeder (NPO [A.] p. 12, 13). Jullie konden in Griekenland de procedure doorlopen om jullie Griekse reispas en verblijfsvergunning te verkrijgen (NPO, p. 10, 11; NPO [A.] p. 9). Jullie kregen tijdens jullie verblijf in Griekenland financiële hulp van uw schoonbroer in Marokko en een kennis, en u heeft een zus die duurzaam in Bulgarije verblijft (NPO, p. 7, 16). U kon twee advocaten contacteren om u bij te staan in Griekenland (NPO, p. 17). In België nemen u en uw vrouw stappen om jullie leven verder uit te bouwen: jullie volgen Franse lessen en u bent actief op zoek naar werk (NPO, p. 8; NPO [A.] p. 7).

U toont niet op afdoende wijze aan dat u niet in de mogelijkheid zou zijn (geweest) om tewerkstelling of huisvesting te kunnen krijgen in Griekenland. Het komt in dit verband bovendien u toe om de middelen die het recht en uw status in Griekenland hiertoe bieden terdege te gebruiken, hetgeen u evenwel niet aantoont. U toont niet aan deze afdoende te hebben benut, laat staan uitgeput. U toont niet aan dat u, buiten uw wil en haar persoonlijke keuzes om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie verkeerde dan wel bij een terugkeer dreigt terecht te komen.

Wat de toegang tot huisvesting betreft, herinnert het CGVS eraan dat, hoewel de toegang tot huisvesting en fatsoenlijke materiële omstandigheden voor personen die om internationale bescherming verzoeken,

gewaarborgd is, een dergelijke verplichting niet bestaat ten aanzien van personen die internationale bescherming genieten (art. 34, lid 1, van de kwalificatierichtlijn). Uit de jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens blijkt dat artikel 3 niet kan worden uitgelegd als een verplichting voor de Hoge Verdragsluitende Partijen om een recht op huisvesting te garanderen aan alle personen die onder hun rechtsmacht vallen, en dat hieruit geen algemene plicht kan worden afgeleid om vluchtelingen financiële bijstand te verlenen zodat zij een bepaald levenspeil kunnen handhaven (EHRM, Samsam Mohammed Hussein e.a. tegen Nederland en Italië, 2 april 2013, §70). Begunstigden van internationale bescherming moeten in principe hun opvangcentrum 30 dagen na de toekenning van hun status verlaten. Verder bestaat er in beperkte mate ondersteuning door het HELIOS+-programma, de opvangcentra voor daklozen, lokale initiatieven en ngo's. Bijgevolg is de meerderheid van de begunstigden van internationale bescherming "self-accommodated" en verblijft zij in informele huisvesting (zie Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken in september 2024).

Het enkele feit dat de Griekse autoriteiten u bij uw terugkeer geen huisvesting zullen garanderen, volstaat dan ook niet om aan te tonen dat u zou worden blootgesteld aan een situatie die kan worden gelijkgesteld met onmenselijke behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest. Het is aan u om aan te tonen dat u volledig afhankelijk zult zijn van overheidssteun en dat de onverschilligheid van de Griekse autoriteiten ertoe zou leiden dat u, ongeacht uw wil en persoonlijke keuzes, in een situatie van extreme materiële ontbering zou brengen, waardoor u niet in uw meest elementaire behoeften, zoals eten, drinken, wassen en huisvesting, zou kunnen voorzien en waardoor uw lichamelijke of geestelijke gezondheid zou worden aangetast of in een staat van verval zou raken die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid (zie in die zin HvJ-EU, 19 maart 2019, Ibrahim e.a., C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, EU:C:2019:219, punt 90).

U maak niet aannemelijk dat u daadwerkelijk verhinderd was om in Griekenland in uw elementaire levensbehoeften te voorzien of om er aanspraak te kunnen maken op bepaalde basisvoorzieningen, noch dat u zou worden blootgesteld aan onmenselijke en vernederende behandelingen in de zin van artikel 3 van het EVRM en van artikel 4 van het Handvest. Het CGVS beschikt evenmin over aanwijzingen dat u verhinderd zou zijn om opnieuw tot het Griekse grondgebied te worden toegelaten. Uw situatie kan dan ook niet worden aangemerkt als een situatie van uitzonderlijke aard zoals geduid door het Europees Hof van Justitie (in voornoemde rechtspraak).

Waar uit de elementen in uw administratief dossier zou blijken dat uw gezin als verzoekers om internationale bescherming in Griekenland, dus vooraleer er jullie internationale bescherming werd verleend, geconfronteerd werd met bepaalde ernstige feiten en situaties - u verklaart dat u geslagen werd door de politie bij uw aankomst in Griekenland omdat u zich niet volledig wilde ontkleden en dat een ambtenaar op tafel sloeg toen het niet lukte om de vingerafdrukken van uw zoon te nemen (NPO, p. 21; DVZ) - moet worden opgemerkt dat deze feiten zich situeren op een welbepaalde plaats, gedurende een welbepaalde periode en binnen een welbepaalde context. Bijgevolg is deze situatie niet zonder meer representatief voor de kwalificatie en beoordeling van uw situatie als begunstigde van internationale bescherming nadien, aan wiens status, overeenkomstig het recht van de Unie, diverse rechten en voordelen verbonden zijn. U verklaart bovendien geen verdere problemen met de Griekse autoriteiten te hebben gekend en haalt enkel een eenmalige controle van jullie verblijfsdocumenten aan waarvoor jullie naar het politiekantoor werden meegenomen en vervolgens werden teruggebracht (NPO, p. 20).

Gezinnen met minderjarige kinderen

De commissaris-generaal duidt dat een loutere verwijzing naar moeilijke opvang- en levensomstandigheden door gezinnen met minderjarige kinderen niet voldoende is om te oordelen dat een terugkeer naar Griekenland niet mogelijk zou zijn. Er moet worden aangetoond dat zij ondanks redelijke inspanningen niet in staat zijn geweest een waardig bestaan in Griekenland op te bouwen, quod non in casu (zie naar analogie arrest D-2590/2025, van 11 september 2025, beschikbaar op: https://www.bvger.ch/media-releases/370101ae-aee1-4906-af90e64e187487bb/en/d-2590-2025_web.pdf). De Griekse wet stelt verder dat er onderwijs wordt voorzien voor minderjarige vluchtelingen ((zie artikel 73, Law 4547/2018, duiding beschikbaar op: https://www.europeanagency.org/country-information/greece/legislation-and-policy) en informatie toont aan dat er actief maatregelen worden genomen om toegang tot onderwijs te stimuleren (meer info: https://help.unhcr.org/greece/living-ingreece/access-to-education/ en https://www.unicef.org/greece/en/press-releases/all-children-education-resultsreview).

Waar u oppert dat uw kinderen geen toegang hadden tot onderwijs omdat u niet over een verblijfplaats, AMKA en AFM beschikte (NPO, p. 17), wordt gewezen op de eerdere motivatie waaruit niet blijkt dat u alle mogelijke stappen ondernam om deze zaken in orde te brengen. Het CGVS wijst er ook op dat de voorwaarden voor de toegang tot onderwijs voor uw minderjarige kinderen dezelfde zijn als die voor kinderen met de Griekse nationaliteit (Landeninformatie, stuk 9). U bezocht bovendien slechts twee scholen (NPO, p.

17, 18; NPO [A.] p. 8). U verklaart verschillende Griekse instanties te hebben bezocht voor onderwijs voor uw kinderen, maar kan de namen van deze instanties niet zeggen (NPO, p. 18).

Waar uw vrouw opwerpt dat uw kinderen bang waren van de drugsverslaafden op straat wordt opgemerkt dat jullie op geen enkel moment werden lastiggevallen door deze personen (NPO, p. 8, 9). Jullie maken dan ook geen persoonlijke vrees hieromtrent kenbaar voor jullie gezin.

Kwetsbaarheden

Jullie verklaren dat uw vrouw en uw zoon in Griekenland gebeten werden door een insect en leggen foto's neer van de verwondingen aan de voet van uw vrouw (NPO, p. 18; NPO [A.] p. 8, 10, 11; document 9). Jullie zeggen dat jullie geen medische hulp kregen, maar uit jullie verklaringen blijkt dat jullie slechts eenmalig een ziekenhuis bezochten (NPO, p. 18, 19; NPO [A.], p. 8, 10, 11). Uw zoon wouden zij niet onderzoeken en uw vrouw moest er lang wachten en zij werd uiteindelijk niet geholpen (NPO, p. 18, 19). Jullie ondernamen geen verdere pogingen om onderzocht te worden in een ziekenhuis (NPO, p. 19; NPO [A.], p. 10). Jullie gingen vervolgens naar een apotheek, waar uw vrouw medicatie voor haar voet, en uw zoon shampoo voor zijn hoofd kon verkrijgen waarmee hun klachten verholpen werden (NPO, p. 19; NPO [A.], p. 8).

U zegt verder in Griekenland te hebben geleden aan psychologische problemen omdat u op straat sliep en uw kinderen u vragen stelden over jullie situatie (NPO, p. 19). Ook ervaren u en uw vrouw psychologische problemen omwille van de oorlog in Gaza (NPO, p. 20). Betreffende jullie psychologische toestand verzochten jullie echter niet om hulp in Griekenland (NPO, p. 19; NPO [A.], p. 11).

Jullie leggen acht psychologische verslagen neer, die opgesteld werden door een klinisch psycholoog. U had volgens deze documenten een eerste sessie in februari of april 2025 en ziet uw psycholoog sindsdien tweemaandelijks (documenten 6 en 10). Uw vrouw bezoekt de psycholoog sinds februari 2025 tweemaandelijks (document 6). Uw zonen [R.], [Am.] en [B.] gaan sinds mei 2025 één keer per maand naar de psycholoog (documenten 6 en 10). Hetzelfde gold voor uw zoon [Ah.], maar zijn sessies werden korter op elkaar ingepland omwille van jullie geplande persoonlijk onderhoud voor het CGVS (document 10).

Uit de psychologische verslagen blijkt dat [Ah.] frustraties ervaart over de asielprocedure in België en het leven in Griekenland moeilijker vond dan in België. Sinds de planning van het persoonlijk onderhoud voor het CGVS kreeg hij last van verhoogde angst, omwille van de vrees terug te keren naar Griekenland. Hierdoor lijdt hij aan aandachts- en concentratieproblemen en een gevoelige blaas (document 10; NPO, p. 21; NPO [A.] p. 14). U legt een urineonderzoek van [Ah.] neer waaruit geen afwijkende waarden blijken (document 11). Uit het psychologisch attest van [R.] blijkt dat hij zich zorgen maakt over zijn familie in Gaza en de onzekere situatie van uw gezin in België, en dat hij angst heeft om terug te keren naar het moeilijke en onveilige leven in Griekenland. In het psychologisch verslag van [Am.] staat te lezen dat hij last lijkt te hebben van woede die hij internaliseert. In het psycholoog verslag van uw zoon [B.] staat dat hij bij aankomst in het centrum last had van problemen met zijn emotionele regulatie, maar dat dit sindsdien verbeterde. Uw vrouw verklaarde verder dat uw kinderen erg bang zijn en 's nachts schreeuwen (NPO [A.] p. 14). Betreffende het psychologisch welzijn van u en uw vrouw merkt uw psycholoog op dat jullie gedurende enkele maanden depressieve symptomen vertonen en de volgende klachten ervaren: een depressieve stemming, vermoeidheid, slaapproblemen, piekeren, angst en anhedonie. Jullie klachten zouden gelinkt zijn aan jullie vrees terug in Griekenland te moeten leven met jullie kinderen, wat jullie als traumatisch ervaarden.

De psychologische verslagen die jullie neerleggen geven geen concrete en precieze informatie over de aard en mogelijke complexiteit van de psychologische follow-up die voor uw gezin is opgestart. Verder worden jullie psychologische klachten uiterst summier opgesomd en wordt geen duidelijkheid gegeven over de manier waarop deze werden vastgesteld, noch de intensiteit van deze verschillende symptomen. Waar de opsteller van deze verslagen oppert dat jullie psychologische klachten veroorzaakt worden door jullie ervaringen in Griekenland en de vrees terug te keren naar Griekenland, wordt opgemerkt dat een psycholoog weliswaar vaststellingen doet betreffende de fysieke of mentale gezondheidstoestand van een patiënt, maar dat zij nooit met volledige zekerheid de precieze feitelijke omstandigheden kan schetsen waarin een bepaalde fysieke of mentale gesteldheid is ontstaan. Dit geldt des te meer in het geval van een attest aangaande psychische problemen opgesteld door een psycholoog die bij het vaststellen van een diagnose en de eventuele achterliggende feiten immers afhankelijk is van hetgeen haar in de gezegden van haar patiënt wordt aangereikt. Verder zijn deze attesten tegenstrijdig; zo wordt immers in jullie attesten van 22 augustus 2025 gesteld dat u en uw vrouw psychologische sessies volgen sinds februari 2024 (document 6), terwijl het attest van 29 september 2025 verklaart dat jullie op 17 april 2025 jullie eerste psychologische consult hadden (document 10).

In het licht van deze niet-onderbouwde psychologische verslagen is het CGVS dan ook van mening dat de psychologische klachten van u, uw vrouw en uw zonen, die niet op een andere manier worden aangetoond,

niet voldoende zijn om aan jullie situatie in Griekenland een aanzienlijk verhoogde mate van kwetsbaarheid te geven, en dus een andere perceptie van jullie levensomstandigheden in dit land rechtvaardigen.

Uit jullie verklaringen blijkt bovendien dat uw gezin ondanks jullie verklaarde psychologische problemen in staat bleek om stappen te ondernemen om jullie leven verder uit te bouwen in België. U bent namelijk actief op zoek naar werk, volgt lessen Frans en werkt als huishoudhulp in het opvangcentrum (NPO, p. 8). Ook uw vrouw en kinderen leren Frans en uw kinderen gaan naar school (NPO, p. 22; NPO [A.], p. 7; document 7).

Bijgevolg, en gelet op het feit dat u, uw vrouw en uw kinderen zich niet beroepen op een bijzondere kwetsbaarheid die een zware, complexe en regelmatige behandeling zou vereisen, is het Commissariaat-Generaal van oordeel dat jullie niet hebben aangetoond dat jullie, in geval van terugkeer naar Griekenland, zouden worden geconfronteerd met een situatie die in strijd is met artikel 3 EVRM wegens de moeilijkheden om toegang te krijgen tot medische verzorging.

Documenten

Jullie neergelegde documenten kunnen bovenstaande appreciatie niet wijzigen. Jullie paspoorten en identiteitskaarten, jullie huwelijksakte en de geboorteaktes van uw zonen (documenten 1, 2, 3 en 5) staven slechts jullie identiteit, familiesamenstelling en reisweg, die niet ter discussie staan. Jullie UNRWA registratie, de medische verslagen en vaccinaties van UNRWA en de overlijdensakte van uw zus (documenten 4, 8 en 12) hebben betrekking op jullie situatie in Gaza en zijn dan ook niet pertinent bij de beoordeling van uw problemen in Griekenland. De schooldocumenten van uw zonen (document 7) gaan over jullie leven in België. Documenten 6, 9 en 10 werden eerder besproken.

Gelet op wat voorafgaat, moet worden besloten dat u het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden, niet weerlegt. Bijgevolg zijn er géén feiten of elementen voorhanden die de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° op uw specifieke omstandigheden in de weg staan, en wordt uw verzoek niet-ontvankelijk verklaard.

C. Conclusie

Op basis van de elementen uit uw dossier, verklaar ik uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk op basis van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet.

Ik vestig de aandacht van de Minister op het feit dat u internationale bescherming werd verleend door Griekenland en dat u om die reden niet mag worden teruggezonden naar uw land van herkomst."

De tweede bestreden beslissing, genomen in hoofde van verzoekster – *i.e.* de echtgenote van verzoeker –, luidt als volgt:

"*[…]*
A. Feitenrelaas

U verklaart de Palestijnse nationaliteit te bezitten en geboren te zijn in Gaza. U woonde tot 2010 in Al Nuseirat. U voltooide het middelbaar onderwijs. U huwde in 2010 met [A.B.] (CGVS: […], OV: […]) en verhuisde naar Tel Al Houwa. Jullie kregen samen vier zonen.

U besloot om met uw gezin uit Gaza te vertrekken omwille van de aanhoudende veiligheidsproblemen. Jullie verlieten Gaza op 3 november 2021 en reisden via Egypte naar Turkije, waar u op 5 november 2021 aankwam. Jullie ondernamen vele pogingen om van Turkije naar Griekenland te reizen en bereikten uiteindelijk het Griekse eiland Kos op 23 augustus 2023. Jullie verzochten om internationale bescherming en verbleven in twee opvangcentra. Op 27 september 2023 werden uw man, uw kinderen en u erkend als vluchteling in Griekenland en diende uw gezin het opvangcentrum te verlaten. Jullie reisden naar Athene op 5 of 7 oktober 2023 en leefden er op straat. Na twee of drie weken in Athene ontmoette uw man een man die medelijden had met uw gezin. Hij bood jullie een kamer in zijn meubelzaak aan om te verblijven, en jullie woonden hier tot jullie vertrek uit Griekenland. U en uw man bezochten een vluchtelingenorganisatie en een advocaat, maar zij konden jullie niet helpen. Jullie konden geen AFM of AMKA verkrijgen omdat jullie niet over een woonplaats beschikten. U en uw zoon werden gebeten door insecten toen jullie op straat sliepen. U had moeite met wandelen door de wonde aan uw voet en bezocht een ziekenhuis. U moest lang wachten en werd er uiteindelijk weggestuurd. Ook uw zoon werd niet geholpen. Uw man probeerde om uw kinderen in een school te registeren, maar slaagde daar niet in.

U en uw gezin verlieten Griekenland op 29 april 2024. U verzocht om internationale bescherming in België op 30 april 2024.

Bij een terugkeer naar Griekenland vreest u dat uw gezin geen toegang tot medische zorg en onderwijs zou hebben. Ook vreest u dat jullie geen hulp zouden krijgen, op straat zouden moeten slapen en uw kinderen geconfronteerd zouden worden met drugsverslaafden.

Ter ondersteuning van uw verzoek leggen u en uw man de volgende documenten neer: jullie paspoorten en die van jullie zonen; jullie identiteitskaarten; de geboorteaktes van jullie zonen [R.], [B.] en [Am.]; jullie UNRWA registratie; jullie huwelijksakte; psychologische attesten van u, uw man en uw zonen; scholdocumenten van België van uw zonen; de overlijdensakte van uw zus; foto's van de insectenbeten aan uw voet; een medisch verslag van [Ah.] en medische verslagen en vaccinaties van UNRWA.

B. Motivering

Na grondige analyse van het geheel van de gegevens in uw administratief dossier, moet vooreerst worden vastgesteld dat er onvoldoende concrete elementen voorhanden zijn waaruit een bijzondere procedurele nood in uw hoofde kan worden afgeleid die het nemen van bepaalde specifieke steunmaatregelen rechtvaardigt.

U legt twee psychologische attesten neer waaruit blijkt dat u kampt met depressieve symptomen en angstgevoelens en u twee keer per maand een psycholoog bezoekt (documenten 6 en 10). Uw klachten bestaan o.a. uit slaapstoornissen, een depressieve stemming en angstgevoelens en zouden voortkomen uit de gedachte aan een terugkeer naar Griekenland (document 6). Ten tijde van het persoonlijk onderhoud d.d. 01.10.2025 verklaarde u zich goed te voelen en in staat te zijn het interview af te leggen (NPO, p. 2). Er werd u verteld dat er steeds een pauze gehouden kon worden (NPO, p. 2), maar u gaf op geen enkel moment aan daar nood aan te hebben. Tevens bleek dat u accuraat, concreet en uitgebreid op de u gestelde vragen kon antwoorden en gaf u aan het einde van het onderhoud ook aan dat u de vragen goed begreep (NPO, p. 15). Bijgevolg werden er u geen specifieke steunmaatregelen verleend, aangezien er in het kader van onderhavige procedure redelijkerwijze kan worden aangenomen dat uw rechten gerespecteerd worden en dat u in de gegeven omstandigheden kunt voldoen aan uw verplichtingen.

Uit uw verklaringen blijkt dat u uw verzoek om internationale bescherming volledig baseert op de motieven die ook worden aangehaald door uw man [A.B.] (CGVS: […]). Gezien het verzoek van uw man niet-ontvankelijk wordt verklaard, wordt er voor u eenzelfde beslissing genomen. De beslissing van uw man is gebaseerd op de volgende motieven:

"[…]"

C. Conclusie

Op basis van de elementen uit uw dossier, verklaar ik uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk op basis van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet.

Ik vestig de aandacht van de Minister op het feit dat u internationale bescherming werd verleend door Griekenland en dat u om die reden niet mag worden teruggezonden naar uw land van herkomst."

2. Over de rechtspleging

De verwerende partij is niet ter terechtzitting verschenen en werd er evenmin vertegenwoordigd.

(Oud) artikel 39/59, § 2 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna: de Vreemdelingenwet) bepaalt als volgt:

"*Alle partijen verschijnen ter terechtzitting of zijn er vertegenwoordigd. Wanneer de verzoekende partij noch verschijnt noch vertegenwoordigd is, wordt het beroep verworpen. De andere partijen die niet zijn verschenen of niet vertegenwoordigd zijn, worden geacht in te stemmen met de vordering of het beroep. In elke kennisgeving van een beschikking tot vaststelling van de rechtsdag wordt melding gemaakt van deze paragraaf.*"

(Oud) artikel 39/59, § 2 van de Vreemdelingenwet houdt niet in dat de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (hierna: de Raad) op grond van afwezigheid van de verwerende partij ter terechtzitting verplicht zou zijn het beroep gegrond te verklaren en aldus de verzoekende partijen te erkennen als vluchteling of hen de subsidiaire beschermingsstatus toe te kennen.

Evenmin houdt deze bepaling een omkering van de bewijslast in. Zij heeft enkel tot gevolg dat de Raad de eventuele excepties en het verweer ten gronde in een nota met opmerkingen van de verwerende partij niet dient te beantwoorden (RvS 13 mei 2014, nr. 227.364; RvS 13 mei 2014, nr. 227.365).

3. Over de gegrondheid van het beroep

3.1. Het verzoekschrift

3.1.1. In een enig middel voeren de verzoekende partijen de schending aan van de artikelen 1, 21, 23, 24 en 33 van het Internationaal Verdrag betreffende de status van vluchtelingen, ondertekend te Genève op 28 juli 1951 en goedgekeurd bij wet van 26 juni 1953 (hierna: het Verdrag van Genève), van artikel 3 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend te Rome op 4 november 1950 en goedgekeurd bij wet van 13 mei 1955 (hierna: het EVRM), van de artikelen 1 tot 4, 18, 19 en 24 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie (hierna: het Handvest), van de artikelen 12 en 33 van de voormalige richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming (hierna: de voormalige richtlijn 2013/32/EU), van de artikelen 4, 22, 26, 27, 29, 30, 32 en 34 van de voormalige richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming, en voor de inhoud van de verleende bescherming (hierna: de voormalige richtlijn 2011/95/EU), van de (oude) artikelen 48/3, 48/4, 48/5, 48/6, 48/7, 57/1 en 57/6 van de Vreemdelingenwet, van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen en van de zorgvuldigheidsplicht.

De verzoekende partijen geven de inhoud weer van de door hen geschonden geachte bepalingen en beginselen. Vervolgens geven zij aan de analyse van hun beschermingsverzoeken door de commissaris-generaal aan te willen vechten en aan te willen tonen dat zij samenhangende en coherente bewijzen hebben voorgelegd waaruit blijkt dat zij ernstige schade zullen lijden indien zij naar Griekenland terugkeren en dat deze lidstaat niet in staat is om hen doeltreffende en efficiënte bescherming te bieden. Zij benadrukken dat hun relaas met de grootste voorzichtigheid moet worden geanalyseerd, gezien de aanwezigheid van hun vier minderjarige kinderen, van wie uit de ter ondersteuning van hun aanvragen neergelegde medische en psychologische rapporten blijkt dat zij ernstig hebben geleden en nog steeds lijden onder wat ze hebben meegemaakt in Gaza en in Griekenland. Zij verwijzen naar de situatie van erkende vluchtelingen in Griekenland zoals die door de Raad werd beoordeeld in voorgaande rechtspraak. Zij benadrukken dat zij als gezin met vier minderjarige kinderen met een heel kwetsbaar psychologisch profiel een bijzondere kwetsbaarheid vertonen, waardoor redelijkerwijs kan aangenomen worden dat zij bij een terugkeer naar Griekenland, omwille van die bijzondere kwetsbaarheid en onafhankelijk van hun wil of persoonlijke keuzes, terecht zouden komen in een situatie van extreme materiële ontbering die hen zou beletten in hun meest elementaire basisbehoeften te voorzien en een aantasting zou vormen van hun fysieke of psychische gezondheid, dan wel zou leiden tot een toestand van mensonwaardige achterstelling in strijd met artikel 3 van het EVRM en artikel 4 van het Handvest.

De verzoekende partijen gaan verder uitgebreid in op de algemene situatie van erkende vluchtelingen in Griekenland onder verwijzing naar landeninformatie uit diverse bronnen en rechtspraak van de Raad. Vervolgens gaan zij in op hun persoonlijke situatie bij terugkeer naar Griekenland op het vlak van huisvesting, medische en psychologische zorgen, werk, administratieve moeilijkheden, sociale uitkeringen en toegang tot onderwijs voor hun minderjarige kinderen.

3.1.2. Bij het verzoekschrift wordt een rapport van Griekse maatschappelijke organisaties van 19 november 2025 als nieuw stavingstuk gevoegd (stuk 3).

3.2. Nieuwe elementen

3.2.1. Op 19 maart 2026 legt de verwerende partij overeenkomstig oud artikel 39/76, § 1, tweede lid van de Vreemdelingenwet bij de Raad een aanvullende nota neer waarbij ze verwijst naar de volgende informatiebronnen:
"*Nota A.M.K.A. wetgeving Griekenland, dd. 16 januari 2026, juridische dienst CGVS*
COI Focus Griekenland. HELIOS+ en Helios Junior, gepubliceerd door Cedoca op 17 september 2025, beschikbaar op https://www.cgvs.be/nl/landeninfo/griekenland-heliosen-helios-junior;
Country Report : Greece. Update 2024, gepubliceerd door AIDA/ECRE in september 2025 en beschikbaar op https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2025/09/AIDA_GR_2024-update.pdf;

Pressemitteilung nr. 30/2025 van 16.04.2025, Bundesverwaltungsgericht, beschikbaar op https://www.bverwg.de/de/pm/2025/30 en Jugement BVerwG 1 C 18.24, Bundesverwaltungsgericht, van 16.04.2025, beschikbaar op https://www.bverwg.de/de/160425U1C18.24.0;
Pressemitteilung, Verwaltungsgerichtshof Kassel, van 2.09.2024, beschikbaar op https://verwaltungsgerichtsbarkeit.hessen.de/presse/regelmaessig-kein-erneutes-asylverfahren-in-deutschland-nach-schutzgewaehrung-in-griechenland;
Bundesverfassungsgericht, beslissing van 1 april 2025 – 2BvR 1425/24 beschikbaar op https://www.bundesverfassungsgericht.de/SharedDocs/Entscheidungen/DE/2025/04/rk20250401_2bvr142524.html?nn=68112, samenvatting beschikbaar op https://www.bundesverfassungsgericht.de/SharedDocs/Pressemitteilungen/DE/2025/bvg25-035.html?nn=68112;
Bundesverwaltungsgericht, arrest D-2590/2025, van 11 september 2025, beschikbaar op: https://www.bvger.ch/media-releases/370101ae-aee1-4906-af90-e64e187487bb/en/d-2590-2025_web.pdf."

De verwerende partij analyseert de administratieve situatie van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland en gaat in op de procedures voor het verkrijgen en/of verlengen van documenten die essentieel zijn om toegang te krijgen tot basisvoorzieningen en de administratieve moeilijkheden die hiermee gepaard kunnen gaan. De verwerende partij oordeelt dat voormelde informatie niet toelaat om te concluderen dat een (terugkerende) begunstigde van internationale bescherming in Griekenland er op systematische wijze in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie verkeert of zal terechtkomen die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid. Zij wijst er nog op dat verschillende administratieve rechtbanken, waaronder Duitse en Zwitserse, in talrijke uitspraken hebben geoordeeld dat verzoekers zonder ernstige gezondheidsproblemen die in staat zijn om te werken, over het algemeen gevrijwaard zijn van de risico's die inherent zijn aan de tekortkomingen van het Griekse systeem.

3.2.2. Op 20 maart 2026 leggen de verzoekende partijen overeenkomstig oud artikel 39/76, § 1, tweede lid van de Vreemdelingenwet bij de Raad een aanvullende nota neer waarin zij ingaan op recente rechtspraak van de Raad, waaronder twee arresten met nummers 341 503 en 341 504 van 20 februari 2026 die zij bij hun aanvullende nota voegen (stukken 1 en 2), alsook op hun persoonlijke situatie. Wat dit laatste element betreft, wijzen zij erop dat hun ADET binnen de zes maanden zal vervallen, dat zij bij terugkeer naar Griekenland geen ondersteunend netwerk hebben, dat hun familieleden in Gaza niet voor hen kunnen zorgen en dat zij op psychologisch vlak zeer kwetsbaar zijn, ter staving waarvan zij bij hun aanvullende nota voor de hele familie attesten van psychologische opvolging van 20 maart 2026 voegen (stuk 3). Zij menen dat verder psychologisch begeleiding in geval van een gedwongen terugkeer naar Griekenland niet gegarandeerd is, terwijl dit heel belangrijk is.

3.3. Beoordeling

3.3.1. De Raad wijst erop dat hij inzake beslissingen van de commissaris-generaal over volheid van rechtsmacht beschikt. Dit wil zeggen dat het geschil met alle feitelijke en juridische vragen in zijn geheel aanhangig wordt gemaakt bij de Raad, die een onderzoek voert op basis van het rechtsplegingsdossier. Als administratieve rechter doet hij in laatste aanleg uitspraak over de grond van het geschil (wetsontwerp tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van een Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, *Parl.St.* Kamer 2005-2006, nr. 2479/001, p. 95-96 en 133).

Door de devolutieve kracht van het beroep is de Raad niet noodzakelijk gebonden door de motieven waarop de bestreden beslissingen zijn gesteund en de kritiek van de verzoekende partijen daarop.

3.3.2. De formele motiveringsplicht, voorgeschreven in onder meer de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen, heeft tot doel de betrokkene een zodanig inzicht in de motieven van de beslissing te verschaffen, dat hij in staat is te weten of het zin heeft zich tegen die beslissing te verweren met de middelen die het recht hem verschaft. De motieven ten grondslag van de bestreden beslissingen kunnen op eenvoudige wijze in deze beslissingen worden gelezen. De verzoekende partijen maken niet duidelijk op welk punt deze motivering hen niet in staat stelt te begrijpen op grond van welke juridische en feitelijke gegevens de door hen bestreden beslissingen werden genomen derwijze dat hierdoor niet zou zijn voldaan aan het hiervoor uiteengezette doel van de formele motiveringsplicht. Daarnaast blijkt uit het verzoekschrift dat de verzoekende partijen de motieven van de bestreden beslissingen kennen, zodat het doel van de uitdrukkelijke motiveringsplicht *in casu* is bereikt.

3.3.3. De bestreden beslissingen werden genomen op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet. Dit artikel voorziet in de mogelijkheid om een verzoek om internationale bescherming van

een vreemdeling niet-ontvankelijk te verklaren wanneer deze reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie.

Uit de stukken van het administratief dossier blijkt dat verzoeker internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie, namelijk Griekenland. Zij verkregen er de vluchtelingenstatus op 27 september 2023 en werden in het bezit gesteld van Griekse verblijfsdocumenten, waarvan de Griekse verblijfsvergunning (ADET) geldig was tot 26 september 2026 (administratief dossier (hierna: AD), stuk 6, 'Landeninformatie', Eurodac Marked Record A.B. d.d. 02.05.2024, Eurodac Marked Record A.A. d.d. 02.05.2024, Aanvraag derde landen B. d.d. 08.08.2025, Aanvraag derde landen A. d.d. 08.08.2025). Dit lijkt in overeenstemming te zijn met de landeninformatie waaruit blijkt dat erkende vluchtelingen in Griekenland een verblijfsrecht krijgen voor drie jaar met mogelijke verlenging ("*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*" d.d. september 2024, p. 13; "*Country Report: Greece. Update 2023*", p. 243) en met het gegeven dat de verzoekende partijen in Griekenland op 27 september 2023 de vluchtelingenstatus hebben verworven. Verzoeker bevestigt tijdens zijn persoonlijk onderhoud op het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen dat ook hun kinderen in Griekenland internationale bescherming en verblijfsdocumenten hebben verkregen (AD, stuk 4, 'Bijkomende informatie', notities van het persoonlijk onderhoud van verzoeker (hierna: NPO verzoeker), p. 11, 12).

De verzoekende partijen brengen geen elementen aan waaruit blijkt dat zij en hun kinderen actueel niet meer over een beschermingsstatus in Griekenland zouden beschikken. Zij brengen geen concrete gegevens of verifieerbare elementen bij die aantonen dat er sprake zou zijn van een intrekking of opheffing van de hen verleende status, noch bevat het administratief dossier enige concrete aanwijzing in die zin.

3.3.4. Bijgevolg wordt *in casu* vermoed dat de verzoekende partijen geen nood hebben aan internationale bescherming in België, precies omdat zij reeds internationale bescherming genieten in een ander land, met name Griekenland.

Om deze reden werden hun beschermingsverzoeken niet-ontvankelijk verklaard op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet. Deze bepaling vormt de omzetting naar Belgisch recht van het wederzijds vertrouwensbeginsel, vervat in artikel 33, lid 2, a) van de voormalige richtlijn 2013/32/EU.

Dit wederzijds vertrouwensbeginsel betreft evenwel een weerlegbaar vermoeden.

De weerlegging van het wederzijds vertrouwensbeginsel vereist dat er sprake is van een ernstig risico op een onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest in geval van overbrenging naar een andere lidstaat.

Het wederzijds vertrouwensbeginsel wordt weerlegd indien de voorzienbare levensomstandigheden van een verzoeker, als persoon die internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, hem zouden blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest. De weerlegging vereist, specifiek voor wat betreft de voorzienbare levensomstandigheden, dat er sprake is van een situatie waarin een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid is bereikt. Deze drempel wordt bereikt wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, *Addis*, pt. 50-51 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a.*, pt. 90 en 101).

Wanneer er in een lidstaat sprake is van "*tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken*", dan vallen deze tekortkomingen bijgevolg enkel onder artikel 4 van het Handvest wanneer zij een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak (*cf*. HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a.*, pt. 89).

Het kan voorts niet volledig worden uitgesloten dat een persoon die om internationale bescherming verzoekt kan aantonen dat er sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek hemzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft toegekend, wegens zijn bijzondere kwetsbaarheid, wordt blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, *Addis*, pt. 52 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, C-163/17, *Jawo*, pt. 95).

3.3.5. De verzoekende partijen betogen in essentie dat zij bij een terugkeer naar Griekenland een reëel risico lopen om terecht te komen in een situatie van materiële deprivatie, wat een schending inhoudt van artikel 3 van het EVRM en artikel 4 van het Handvest.

3.3.5.1. Vooreerst wordt de situatie onderzocht van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland en dit op basis van de meest recente en volledige landenrapporten waarover de Raad in de huidige fase van de procedure beschikt.

In de door de partijen aangebrachte verschillende rapporten wordt de huidige situatie van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland onderzocht, zowel wat betreft de inhoud van de in de artikelen 24 tot en met 35 van de voormalige richtlijn 2011/95/EU bedoelde voordelen waarop zij als begunstigden van internationale bescherming aanspraak maken, als wat betreft de toegang tot deze voordelen. De inhoud van de artikelen van de bovengenoemde richtlijn komt overeen met deze van de artikelen 24 tot en met 36 van de Verordening (EU) 2024/1347 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die voor subsidiaire bescherming in aanmerking komen, en voor de inhoud van de verleende bescherming, tot wijziging van Richtlijn 2003/109/EG van de Raad en tot intrekking van Richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad (hierna: de Verordening (EU) 2024/1347).

Uit de verstrekte informatie blijkt duidelijk dat de situatie van statushouders in Griekenland moeilijk blijft op het vlak van huisvesting, werkgelegenheid en toegang tot de sociale en gezondheidszorgdiensten.

Uit de beschikbare informatie blijkt dat het beleid van de Griekse autoriteiten erop gericht is van begunstigden van internationale bescherming te verwachten dat zij zelfstandig zijn en voor hun eigen bestaansmiddelen zorgen, terwijl zij belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels moeten overwinnen om toegang te krijgen tot bepaalde officiële documenten en zij – zeker wanneer zij terugkeren uit een andere lidstaat en niet (meer) over geldige verblijfsdocumenten beschikken – kunnen worden geconfronteerd met substantiële belemmeringen om hun rechten voor een potentieel lange wachtperiode te kunnen doen gelden. Dit betekent dat het voor statushouders moeilijk kan zijn om zelfstandig hun rechten te doen gelden en in de meest elementaire behoeften als voedsel, onderdak en stromend water te voorzien.

Griekenland kent een algemeen juridisch en beleidskader, dat gericht is op een algemene integratie in de Griekse samenleving van statushouders en het faciliteren van de overgang van verzoeker naar statushouder.

In februari 2022 heeft Griekenland een nationale strategie voor integratie vastgesteld waarin de noodzaak van een alomvattende integratieaanpak wordt erkend. Er bestaan verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning van igo's en ngo's, die de algemene integratie van statushouders in de Griekse samenleving trachten te bevorderen. Tekortkomingen in de uitvoering van de bestaande wetgeving vormen evenwel een aanzienlijke belemmering voor een soepele integratie. Deze belemmeringen hebben onder meer betrekking op de afgifte en verlenging van verblijfsvergunningen, formaliteiten voor de afgifte van basisdocumentatie (zoals de gezondheidsverzekering, bankrekeningen, belastinggegevens), erkenning van kwalificaties, toegang tot werk en scholing, toegang tot huisvesting en in het algemeen een gebrek aan huisvesting in Griekenland (*"Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 12-14).

Uit de landeninformatie volgt dat statushouders bepaalde persoonlijke documenten en gegevens nodig hebben die elementair zijn om in Griekenland toegang te verkrijgen tot basisvoorzieningen. Het gaat meer bepaald om de afgifte van een Griekse verblijfsvergunning (ADET), die wordt afgeleverd op basis van de internationale beschermingsstatus, een fiscaal registratienummer (AFM) en een sociale zekerheidsnummer (AMKA). Het al dan niet beschikken over deze officiële documenten is aldus belangrijk voor de vraag of statushouders in Griekenland het risico lopen om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Uit de landeninformatie blijkt dat het bezit van een geldige ADET immers een voorwaarde is voor het verkrijgen van een sociale zekerheidsnummer (AMKA), terwijl het bezit van een AFM al dan niet indirect, een voorwaarde vormt voor, onder andere, het openen van een bankrekening, het huren van een woning, toegang tot de arbeidsmarkt of het verkrijgen van een AMKA, en het bezit van een AMKA een voorwaarde uitmaakt om, onder andere, toegang te krijgen tot sociale uitkeringen, (gratis) gezondheidszorg en de arbeidsmarkt (*"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 12, 24; *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights",* RSA/PRO ASYL, maart 2025; *"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 264-266). Naast voormelde documenten hebben statushouders in Griekenland ook een reisdocument nodig om een bankrekening te openen of om toegang te hebben tot het platform van het ministerie van Financiën (AADE) en het online belastingplatform Taxisnet (*"Country Report: Greece. Update*

2024", AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 256-257). Zowel erkende vluchtelingen als subsidiaire beschermden kunnen reisdocumenten van de Griekse overheden verkrijgen (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 253-257).

Statushouders moeten evenwel belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels overwinnen om toegang te krijgen tot voormelde officiële documenten. Het verkrijgen en vernieuwen van bepaalde documenten blijkt vaak complex te zijn, waarbij administratieve obstakels veel statushouders ervan weerhouden de documenten te verkrijgen die nodig zijn voor de toegang tot fundamentele socio-economische basisrechten zoals de gezondheidszorg, huisvesting, sociale zekerheid, de arbeidsmarkt, onderwijs, het openen van een bankrekening en zelfs juridische bijstand onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 4-6, 20 en 22; *"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236-239).

A. Eerste afgifte van een ADET

Volgens de zogenaamde ADET-verordening wordt de beslissing tot afgifte van de ADET in principe opgenomen in de beslissing tot toekenning van de internationale beschermingsstatus die door de asielautoriteiten of door de beroepsinstantie wordt afgegeven. In elk geval moet de beslissing tot afgifte van een ADET aan de begunstigde worden meegedeeld op dezelfde dag als de beslissing inzake het verzoek om internationale bescherming. Dit is overeenkomstig een omzendbrief van het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Ondanks deze regel geeft de Griekse asieldienst op dit moment nog steeds ADET-beslissingen als aparte administratieve handelingen af, die ze samen met de beslissing over de goedkeuring van de asielaanvraag aan de betrokken statushouder meedeelt.

Vervolgens moeten statushouders binnen de zes maanden per e-mail een afspraak met de Griekse politie om de nodige documenten en vingerafdrukken voor de daadwerkelijke fysieke afgifte van een ADET voor te leggen. De Griekse politie tracht de afspraken binnen de tien dagen na de e-mail vast te leggen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen, met pasfoto's en een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt. Het duurt vervolgens 1 tot 2 maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk verwittigd dat hun ADET gedrukt is en/of klaar is om het worden opgehaald. Wekelijks verschijnen er online lijsten met de zaaknummers waarvan de ADET-kaarten klaar liggen om te worden afgehaald. Er wordt van statushouders verwacht dat zij deze lijsten dagelijks nakijken (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 5-17; "*Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236-239).

B. Afgifte van een AFM

Sinds 31 december 2020 wordt automatisch een AFM aangemaakt bij het beschermingsverzoek. Personen die na 31 december 2020 een verzoek om internationale bescherming indienen, krijgen bijgevolg automatisch een AFM wanneer zij hun kaart als verzoeker om internationale bescherming ontvangen. De instanties die belast zijn met de registratie van hun verzoek vervolledigen de procedure voor de uitgifte van een AFM online en reiken daarbij een AFM-certificaat uit aan de verzoekers. Een statushouder die na december 2020 een beschermingsverzoek indiende zou in principe een AFM moeten hebben. Persoonlijke gegevens worden echter niet automatisch geactualiseerd door de Griekse overheden eens er internationale bescherming is verleend. Statushouders moeten daartoe een afspraak maken met het bevoegde belastingkantoor (DOY). Dit is evenwel niet mogelijk indien de ADET is verstreken. Personen die automatisch een AFM kregen bij het indienen van hun verzoek om internationale bescherming, en vervolgens internationale bescherming en een ADET hebben verkregen, kunnen geen TAXISnet-codes, die noodzakelijk zijn voor transacties met AADE en andere publieke diensten, aanmaken zonder voorafgaandelijk hun gegevens te hebben geactualiseerd bij het belastingkantoor. Aanvragen voor TAXISnet-codes moeten online gebeuren via het AADE-platform dat enkel beschikbaar is in Grieks. Na de aanvraag wordt een afspraak gemaakt met het bevoegde belastingkantoor om de TAXISnet-codes te ontvangen.

Personen die voor 31 december 2020 geen AFM hebben verkregen en wiens ADET nog geldig is, kunnen een AFM aanvragen via een videogesprek met een medewerker van de bevoegde autoriteit. Ook kan een AFM aangevraagd worden door een bezoek van de persoon of een gemachtigde aan het plaatselijke belastingkantoor (DOY) in de woonplaats van de statushouder. Bij de registratie bij dit belastingkantoor wordt om een adresbewijs gevraagd. Dit kan een certificaat van een opvanglocatie zijn, een energierekening of een kopie van een huurcontract op naam van de statushouder.

Statushouders die dakloos zijn of geen adresbewijs kunnen overleggen, kunnen geen AFM verkrijgen. Als gevolg hiervan kunnen zij geen belastingaangifte doen of een belastingverklaring ontvangen (*"Verslag*

feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland", Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 19-20; *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 20-21).

C. Afgifte en activering van een AMKA

Een AMKA, dit is een sociale zekerheidsnummer, is vereist voor de toegang tot sociale uitkeringen, de gezondheidszorg en de arbeidsmarkt. Samen met de afgifte van de verblijfsvergunning is de Griekse asieldienst verplicht om statushouders te informeren dat zij voortaan in aanmerking komen voor een AMKA en dat zij binnen één maand de wettelijk vereiste stappen moeten ondernemen om dit nummer aan te vragen (*"Country Report: Greece. Update 2024",* AIDA/ECRE, 18 september 2025, p.236). Om een AMKA te verkrijgen, moet de statushouder de Griekse autoriteiten vragen om zijn voorlopig sociale zekerheidsnummer (toegekend aan verzoekers om internationale bescherming om tijdens de behandeling van hun verzoek toegang te krijgen tot de gezondheidszorg, zgn. PAAYPA) om te zetten in een AMKA, een sociale zekerheidsnummer. Deze omzetting gebeurt binnen een maand na de afgifte van de ADET. De omzetting gebeurt niet automatisch maar moet worden gevraagd. Obstakels en langdurige wachttijden voor het verkrijgen van een ADET kunnen de afgifte van een AMKA beïnvloeden en dus ook de toegang voor statushouders tot het gezondheidszorgsysteem.

Sinds een nieuwe ministeriële verordening van december 2023 (hierna: AMKA-verordening), is de afgifte van een AMKA vanaf 1 april 2024 gekoppeld aan de voorwaarde van *"een geldige verblijfstitel in het land met toegang tot de arbeidsmarkt"*. De redenering hierachter is dat mensen die hun ADET niet verlengen geen belang meer hebben bij een AMKA, aangezien zij niet meer in Griekenland verblijven en daarom niet meer onder het Griekse sociale zekerheidsstelsel vallen. Deze verordening is ingegeven vanuit de gedachte om arbeidsmigratie en sociale zekerheid aan elkaar te koppelen. Een onbedoeld gevolg is dat de AMKA van statushouders bij het aflopen van hun ADET wordt gedeactiveerd, ook indien er een verlengingsaanvraag in behandeling is. De aanvraag voor een AMKA moet in persoon gebeuren voor een zgn. KEP of e-EFKA. Sinds 22 december 2024 vallen de uitgifte, activering en reactivering van de AMKA evenwel onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Migratie en Asiel.

Sinds 1 april 2024 wordt een AMKA, het sociale zekerheidsnummer, na voorlegging van een geldige ADET, bij een eerste afgifte inactief afgegeven. Om de daarbij horende rechten van o.m. gezondheidszorg en sociale bijstand te genieten, moet dit AMKA nummer vervolgens worden geactiveerd. In tegenstelling tot wat in de wet is bepaald, kunnen statushouders hun AMKA niet onder dezelfde voorwaarden activeren als Griekse burgers. Artikel 6 (5) van de AMKA-verordening bepaalt dat derdelanders hun wettelijk verblijf alsook hun verblijf in Griekenland moeten aantonen en stipuleert welke stukken daartoe moeten worden voorgelegd. Wettelijk verblijf wordt in beginsel aangetoond door het voorleggen van een geldig paspoort van een derde land of een geldig reisdocument alsook een geldige verblijfstitel voor Griekenland met recht op toegang tot de arbeidsmarkt. Hierbij moet echter worden opgemerkt dat statushouders zijn vrijgesteld van het voorleggen van een geldig paspoort of reisdocument, zodat het voorleggen van een geldige ADET in beginsel volstaat als bewijs van wettelijk verblijf (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 23). Het bewijs van verblijf in het land kan bestaan uit één van de volgende documenten: eigendomsbewijs, huurovereenkomst, verklaring van vrije concessie of gastvrijheid, verblijfsbewijs in het kader van een huisvestingsprogramma voor vluchtelingen. Daklozen kunnen dit document vervangen door een certificaat van gebruik van een slaapzaal of een certificaat afgegeven door de gemeentelijke sociale dienst of het gemeenschapscentrum. Gedetineerden moeten een certificaat van detentie overleggen. Daarnaast moeten statushouders ook een certificaat van aanwerving van een werkgever of een arbeidsovereenkomst die is geüpload in het informatiesysteem van het ministerie van Werkgelegenheid (ERGANI) of een verklaring van de bevoegde belastingdienst dat men als zelfstandige is begonnen voorleggen. Met deze laatste voorwaarde behandelt de Griekse wet statushouders anders dan Griekse en Unieburgers, voor wie de bovenstaande vereisten alternatief en niet cumulatief gelden. De eis dat alle statushouders een certificaat van aanwerving van een werkgever of een in ERGANI geüpload arbeidscontract of een verklaring van zelfstandig ondernemerschap van de bevoegde belastingdienst moeten indienen voor de activering van de AMKA, heeft tot gevolg dat statushouders die nog niet werken of vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, automatisch worden uitgesloten van toegang tot openbare gezondheidszorg en sociale voorzieningen.

De Griekse ombudsman en de Europese Commissie hebben hierover reeds hun bezorgdheden geuit. Het Griekse ministerie van Migratie en Asiel heeft toegegeven dat een wetswijziging nodig is, die tot nu toe niet is doorgevoerd. Ten slotte zorgt de eis van een 'geldige' verblijfsvergunning (ADET) voor een actieve AMKA voor ernstige problemen in de praktijk, omdat de AMKA automatisch wordt gedeactiveerd op de dag nadat de verblijfsvergunning is verlopen, als deze niet is verlengd of als de internationale of tijdelijke beschermingsstatus is ingetrokken. Dit betekent dat de eventuele lange wachttijden voor de verlenging van de ADET (zie infra) onvermijdelijk invloed hebben op de activeringsstatus van de AMKA.

(*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 22-24; "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 20-22; *Country Report: Greece. Update 2024*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 202, 266-267)

D. Afgifte van reisdocumenten

Het verkrijgen van een reisdocument in Griekenland voor statushouders gebeurt niet automatisch. Dit document kost 84 euro voor volwassenen en 73 euro voor kinderen. Om het te verkrijgen, moeten statushouders bij het bevoegde paspoortbureau een afspraak maken om een aanvraag in te dienen. Zij moeten daarvoor alle vereiste documenten (inclusief het betalingsbewijs via een Grieks online platform) voorleggen, zoals hun geldige ADET, het elektronische betalingsbewijs, pasfoto's) voorleggen. Personen die subsidiaire bescherming genieten, moeten ook een verklaring van hun diplomatieke dienst overleggen waarin wordt bevestigd dat zij geen nationaal paspoort kunnen verkrijgen. Deze stap brengt extra kosten met zich mee. Om te weten of het reisdocument klaar is, moet een lijst worden geraadpleegd die regelmatig online wordt gepubliceerd. Een reisdocument kan alleen persoonlijk worden afgehaald bij het regionaal asielkantoor (RAO) in Athene, Thessaloniki of Kreta (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 253-257; *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 18-19).

De situatie van statushouders in Griekenland en bij hun terugkeer kan derhalve precair en problematisch zijn, wat onder meer is te wijten aan de administratieve obstakels op het vlak van onder meer toegang tot huisvesting, werkgelegenheid en socio-economische en medische hulp waarmee zij worden geconfronteerd en waardoor zij in schrijnende levensomstandigheden kunnen terechtkomen.

E. Huisvesting

Wat huisvesting voor statushouders betreft, blijkt uit de informatie waarover de Raad beschikt dat van statushouders in Griekenland wordt verwacht dat zij het opvangcentrum waar zij verbleven dertig dagen na het verkrijgen van hun status verlaten en dat zij daarna zelf op zoek gaan naar huisvesting (rapport *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 3).

Het zogenaamde HELIOS-project (*Hellenic Integration Support for Beneficiaries of International Protection*) was in de periode van juli 2019 tot juli 2022 het voornaamste officiële integratieprogramma in Griekenland voor statushouders. Het HELIOS-project werd geïmplementeerd door de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) met de steun van de EU ten bedrage van zestig miljoen euro en de bijstand van verschillende Ngo's en lokale besturen. Sinds 1 januari 2022 werden het beheer en de financiering van het HELIOS-project overgenomen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Dit is tot op heden het belangrijkste integratieproject in Griekenland geweest. Via dit project hebben 47 753 begunstigden van internationale bescherming welkomstcursussen, scholing en ondersteuning bij het vinden van werk gekregen. Het project verleende ook huisvestingssteun en organiseerde activiteiten die mensen hielpen aansluiting te vinden en een bijdrage te leveren aan hun nieuwe gemeenschap. Vanaf de start van het project tot 31 oktober 2024 hebben 10 816 huishoudens actieve ondersteuning in de vorm van huursubsidie ontvangen. Het HELIOS-project liep officieel af op 30 november 2024 en was reeds gestopt met het ontvangen van nieuwe inschrijvingen en het verlenen van de meeste essentiële diensten sinds 1 september 2024.

Het werd vanaf januari 2025 vervangen door het HELIOS+-project, gefinancierd door het Europees Sociaal Fonds (ESF+) om de voortzetting van dit integratieprogramma op lange termijn te waarborgen. Daarnaast werd er ook een Helios Junior programma opgestart. HELIOS+ en Helios Junior zijn twee integratieprogramma's van de IOM, gericht op begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming in Griekenland. Beide programma's zijn mee ontworpen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. De IOM coördineert de programma's en Griekse niet-gouvernementele organisaties (ngo's) of Griekse afdelingen van internationale ngo's voeren deze in heel het land uit. Het aantal begunstigden, het budget en de looptijd van HELIOS+ liggen per regio vast in toekenningsbesluiten van de nationale overheid. Deze aspecten variëren van regio tot regio. HELIOS+ loopt van 1 januari 2025 tot ten laatste 30 juni 2027. Ook Helios Junior heeft een vastgelegd aantal begunstigden en loopt tot mei 2027. De IOM bepaalt de toelatingscriteria. Dit project sluit volgens de IOM volledig aan bij de Nationale Strategie voor Integratie van de Griekse overheid, maar met een specifieke focus op het verbeteren van de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt.
HELIOS+ verstrekt een of meerdere integratiediensten aan begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming, met focus op vijf domeinen:
- loopbaanbegeleiding en aansluiting op de arbeidsmarkt via training en contact met werkgevers;
- individuele ondersteuning inzake toegang tot sociale en openbare diensten;

- integratiecursussen met taalonderwijs Grieks en de cursus *"the European way of life"*, en vorming in sociale vaardigheden;
- huisvestingsondersteuning voor zelfstandig wonen: met huursubsidies voor maximaal twaalf maanden en een eenmalige bijdrage in de installatiekosten (bijdrage zelfstandig leven), en hulp bij het zoeken van een verblijf;
- gemeenschapsgerichte activiteiten die sociale cohesie en culturele uitwisseling stimuleren.

Statushouders die een huursubsidie ontvangen, moeten verplicht deelnemen aan de vormingen in de volgende drie domeinen: de individuele loopbaanbegeleiding, de individuele ondersteuning bij sociale en openbare diensten en alle integratiecursussen.

Het HELIOS+-programma richt zich op twaalf van de dertien regio's van het land. Volgens de factsheet van de IOM zijn er per 31 juli 2025 acht HELIOS+-centra verdeeld over zes regio's. Er zijn twee centra in Centraal-Macedonië en Kreta en telkens één centrum in Attica, Peloponnesos, Thracië en West-Griekenland. Deze centra zullen de bestaande Integratiecentra voor Migranten (*Kéntro Ensomátosis Metanastón,* KEM) aanvullen en samenwerken met lokale diensten. De IOM zegt te focussen op regio's en gemeenten waar nog geen integratiecentra bestaan. De bestaande KEM's geven aan migranten informatie, vorming, advies en ondersteuning bij integratie, juridische kwesties, sociale diensten en toegang tot de arbeidsmarkt. Ze werken samen met lokale instanties en verwijzen door naar gespecialiseerde diensten. Het personeel bestaat uit onder andere een intercultureel bemiddelaar, een maatschappelijk werker, een migratiejurist en een psycholoog. De website van het ministerie voor Migratie en Asiel vermeldt tien KEM's in zes regio's.

Kandidaten voor het Helios+-programma moeten volgens de procedure voldoen aan de drie volgende criteria:
(i) wettelijke status: ze moeten officieel een besluit hebben gekregen van de Griekse asieldienst waarin internationale bescherming is toegekend (vluchtelingenstatus of subsidiaire bescherming), of ze moeten begunstigden zijn van tijdelijke bescherming in Griekenland op basis van het Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382 van de Raad van de Europese Unie, of ze moeten via gezinsherenigingsprocedures met een vluchteling naar Griekenland zijn overgeplaatst volgens de relevante wetgeving, of ze moeten een verblijfsvergunning van gelijke duur hebben als gezinsleden van een begunstigde van internationale bescherming volgens de relevante wetgeving;
(ii) arbeidsstatus: aanvragers moeten op het moment van registratie bij HELIOS+ werkloos zijn, met een geldige werkloosheidskaart van de openbare dienst voor arbeidsvoorziening (Dimosia Ypiresía Apascholísis, DYPA);
(iii) registratietermijn: begunstigden moeten zich binnen een termijn van maximaal 24 maanden registreren vanaf het moment dat zij een bepaalde juridische status hebben gekregen. Iemand die meer dan 24 maanden geleden een van deze beslissingen heeft ontvangen, komt bijgevolg niet in aanmerking. De exacte registratietermijn kan afhankelijk van de regio ook minder dan 24 maanden zijn, want de looptijd van HELIOS+ verschilt van regio tot regio. Verder moeten begunstigden zich uiterlijk zes maanden vóór de einddatum van het betreffende regionale project inschrijven.
Deelname aan HELIOS+ is mogelijk voor een periode van maximaal 18 maanden.

Er is een bezorgdheid dat het nieuwe HELIOS+-project lijkt te zijn ontworpen op een kleinere schaal die niet beantwoordt aan de werkelijke behoeften van de vluchtelingenpopulatie in Griekenland (*"COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior"*, 17 september 2025, Cedoca, p. 2-12;*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 29-30; *"Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 12-13).

Helios Junior richt zich volgens de website van de IOM op voormalige niet-begeleide minderjarigen die legaal in Griekenland verblijven (*"COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior"*, 17 september 2025, Cedoca, p. 13-17).

Het risico voor statushouders in Griekenland om, na de periode van dertig dagen waarin zij hun opvangplaats moeten verlaten na het verkrijgen van internationale bescherming, in een situatie van dakloosheid terecht te komen, is zeer groot. Het is immers zeer moeilijk om binnen die periode van dertig dagen de nodige documenten en middelen te verkrijgen om hun integratie te starten en huisvesting te verkrijgen.

Voor het verkrijgen van een huisvestingstoelage is een verblijf van minstens vijf jaar in Griekenland vereist waardoor statushouders vaak niet aan deze voorwaarde voldoen. Zelfs statushouders die het HELIOS-programma hebben doorlopen, dreigen opnieuw dakloos te worden nadat hun huurtoeslag is geëindigd, gelet op obstakels van discriminatie en gebrek aan betaalbare huisvesting. Bovendien ontvangen statushouders bij terugkeer naar Griekenland geen informatie over de nodige procedures om hun rechten aldaar als statushouder te doen gelden. Statushouders kunnen toegang krijgen tot tijdelijke opvangcentra voor daklozen. De toegang tot deze opvangcentra kan voor statushouders door tal van factoren in de praktijk

echter beperkt zijn, bijvoorbeeld omdat sommige centra alleen mensen accepteren die Grieks of Engels spreken, omdat naast geldige documenten zoals een verblijfsvergunning, AFM en AMKA, medische onderzoeken op huidziekten, röntgenfoto's van de borstkas en een psychiatrische evaluatie een vereiste zijn voor toegang tot alle opvangcentra en omdat deze centra hun volledige capaciteit al bijna hebben bereikt (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 32).

F. Arbeidsmarkt

Wat de toegang tot de arbeidsmarkt betreft, voorziet de Griekse wet in een volledige en automatische toegang voor statushouders onder dezelfde voorwaarden als de nationale onderdanen, zonder de verplichting om een werkvergunning te verkrijgen.

In de praktijk moeten statushouders beschikken over een geldige ADET, een geldige AFM en een geldige AMKA. In het RSA/PRO ASYL-rapport wordt tevens gesteld dat een actieve AMKA nodig is. Om deze reden stelt RSA/PRO ASYL dat de Griekse wetgeving een cirkelredenering hanteert waarbij toegang tot basisrechten als minimumvoorwaarde voor integratie in de gastsamenleving in feite afhankelijk is van reeds verzekerd werk ("*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 24 en 34). Echter worden in voormeld rapport geen bronnen vermeld ter staving van deze stelling en het meest recente beschikbare rapport van AIDA, gepubliceerd in september 2025, maakt evenmin melding van een circulaire logica of van de noodzaak om in het bezit te zijn van een actieve AMKA om een arbeidsovereenkomst te kunnen sluiten. In het antwoord van 22 december 2025 op enkele vragen die de verwerende partij over deze kwestie heeft gesteld, verduidelijkt het hoofd van de Griekse asieldienst dat een AMKA-nummer nodig is voor het afsluiten en registreren van een arbeidsovereenkomst, doch de relevante wet- en regelgeving niet als voorwaarde oplegt dat dit nummer actief is (Juridische dienst CGVS, "*Nota A.M.K.A. wetgeving Griekenland*", 16 januari 2026). De stelling dat een *actieve* AMKA noodzakelijk zou zijn om een arbeidsovereenkomst te kunnen sluiten en vervolgens registreren op het ERGANI-platform vindt aldus geen steun in de beschikbare informatie; een AMKA-nummer blijkt daartoe te volstaan. De Raad wijst er hierbij op dat een certificaat van aanwerving van een werkgever, d.i. in wezen een werkbelofte, op zich volstaat om een AMKA te activeren en om vervolgens met deze actieve AMKA de toegang tot de arbeidsmarkt, met alle rechten en plichten, te verkrijgen.

Verder moet rekening worden gehouden met hoge werkloosheidscijfers en extra obstakels als gevolg van de concurrentie met Griekssprekende werknemers, waarbij onderdanen van derde landen oververtegenwoordigd zijn in de werkloosheidsstatistieken. Veel statushouders zijn werkzaam in de informele economie, waardoor zij geen toegang hebben tot de sociale zekerheid, kwetsbaarder zijn en in bepaalde gevallen aan boetes worden blootgesteld (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 261-262).

Er bestaan verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning van igo's en ngo's, die de integratie van statushouders in de Griekse arbeidsmarkt trachten te bevorderen en te faciliteren, zoals banenbeurzen, taalcursussen, het geven van advies of bijstand bij het vinden van werk, enz. ("*Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 14-15).

G. Sociale zekerheid

Wat de toegang tot de sociale zekerheid betreft, genieten statushouders toegang tot sociale voorzieningen zonder dat er onderscheid wordt gemaakt tussen vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten. Een belangrijke ontwikkeling in 2024 was de belemmering van de toegang tot alle sociale uitkeringen, aangezien de activering van de AMKA die voor het verkrijgen van deze uitkeringen vereist is, afhankelijk is van het bestaan van een geldig arbeidscontract of zelfstandig ondernemerschap. Er wordt benadrukt dat statushouders die vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, worden uitgesloten van toegang tot het sociale bijstandsstelsel, wat in strijd is met artikel 29 van de Asielwet, daar het bezit van een actief AMKA-nummer noodzakelijk is voor toegang tot sociale uitkeringen van de Organisatie voor Welzijnsuitkeringen en Sociale Solidariteit. Daarnaast zouden statushouders dezelfde rechten moeten genieten en de nodige sociale bijstand krijgen volgens de voorwaarden die gelden voor Griekse onderdanen, zonder discriminatie.

De Europese Commissie heeft echter een inbreukprocedure ingeleid tegen Griekenland omdat het niet alle bepalingen van de voormalige richtlijn 2011/95/EU heeft omgezet. Het betreffen vooral mogelijke schendingen door Griekenland van artikel 29, lid 1 van de voormalige richtlijn 2011/95/EU ten aanzien van de rechten van personen die internationale bescherming genieten, en met name hun toegang tot sociale voorzieningen nadat hen internationale bescherming werd verleend. Uit de informatie blijkt dat de voorwaarden met betrekking tot de verblijfsduur waarvan de toekenning van talrijke sociale

tegemoetkomingen afhankelijk is, geen rekening houden met de bijzondere situatie van begunstigden van een internationale beschermingsstatus. Dit heeft een verschil in behandeling tot gevolg tussen begunstigden van internationale bescherming en Griekse onderdanen, waarbij statushouders *de facto* worden uitgesloten van verschillende vormen van sociale bijstand. Om in aanmerking te komen voor sociale uitkeringen in Griekenland, moet een statushouder minstens vijf jaar legaal en permanent in Griekenland hebben gewoond, maar afhankelijk van de sociale uitkering kan deze vereiste worden uitgebreid tot meer dan tien jaar permanent legaal verblijf. Dit is onder meer het geval voor de huisvestingstoelage (waarvoor een legaal en duurzaam verblijf van vijf jaar in Griekenland is vereist), de geboortetoelage (toegankelijk voor alle moeders die twaalf jaar lang ononderbroken legaal op Grieks grondgebied verblijven), de maandelijkse kinderbijslag (toegankelijk voor wie vijf jaar permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft), invaliditeitsuitkeringen (die een onderzoek door een accreditatie-centrum vereisen waaruit blijkt dat wie om betaling van deze uitkeringen verzoekt voor ten minste 67% arbeidsongeschikt is), evenals uitkeringen voor niet-verzekerde gepensioneerden (toegankelijk voor wie vijftien jaar lang permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft). Deze *de facto* uitsluiting van statushouders van de toegang tot bepaalde sociale uitkeringen is het gevolg van een politieke keuze van de Griekse autoriteiten die gezien de strekking van de informatie over deze kwestie niet lijkt te zullen veranderen. Meer dan twee jaar na de aanmaningsbrief van de Europese Commissie heeft Griekenland nog steeds geen stappen ondernomen om aan de EU-normen te voldoen (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 25-27; *"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 202 en p. 264-265).

Uit de informatie waarover de Raad beschikt, blijkt ook dat er geen specifieke uitkering bestaat voor statushouders om hun toegang tot het socialezekerheidsstelsel te garanderen. De financiële tegemoetkoming die verzoekers om internationale bescherming ontvangen en die wordt beschouwd als onderdeel van de materiële hulp die hen in die hoedanigheid is toegekend (zgn. '*cash assistance*'), wordt automatisch niet meer uitbetaald maar direct stopgezet van zodra de bank op de hoogte wordt gesteld van de beslissing om de verzoeker een internationale beschermingsstatus te verlenen, zelfs wanneer deze beslissing nog niet aan deze verzoeker werd meegedeeld (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 25).

Het gegarandeerde minimuminkomen (een toelage van 216 euro per huishouden met een aanvulling voor elke extra volwassene (108 euro) of kind (54 euro) is formeel toegankelijk voor statushouders. Er zijn echter meerdere cumulatieve voorwaarden waaraan moet worden voldaan. Daardoor worden in de praktijk veel statushouders uitgesloten, zoals individuen of gezinnen die door gebrek aan financiële middelen gedwongen worden om in te trekken bij personen of huishoudens die boven de armoedegrens leven, daklozen die geen dakloosheidsattest kunnen voorleggen of mensen die in kraakpanden of in informele vluchtelingenkampen wonen of die informeel naar kennissen verhuizen om te voorkomen dat ze op straat moeten leven. Op dezelfde manier geven de bevoegde Griekse autoriteiten (die geen tolkendiensten hebben en daarom niet kunnen communiceren met mensen die geen Grieks of Engels spreken) alleen dakloosheidsbewijzen uit aan mensen die formeel aantonen dat ze voldoen aan andere voorwaarden voor toegang tot sociale rechten – waaronder het bezit van verblijfsdocumenten –, zodat in de praktijk veel daklozen geen toegang hebben tot het gegarandeerde minimuminkomen. Ook mensen die subsidies ontvangen in het kader van het HELIOS-woonbijstandsprogramma worden uitgesloten van dit minimuminkomen. Om een gegarandeerd minimuminkomen aan te vragen, moeten statushouders in het bezit zijn van een geldige ADET, AFM, TAXISnet-codes, een belastingverklaring, een actieve AMKA alsook een bankrekening hebben (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 27-28; "*Country Report: Greece. Update 2025*", AIDA/ECRE, september 2025, p. 265).

H. Gezondheidszorg

Wat de toegang tot de gezondheidszorg betreft, hebben statushouders gratis toegang tot gezondheidszorg onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen. Ondanks dit wettelijk kader, wordt de toegang tot de gezondheidszorg in de praktijk belemmerd door een aanzienlijk tekort aan middelen en capaciteit voor zowel buitenlanders als de lokale bevolking. Afhankelijk van de benodigde zorg, is er gewoonlijk een wachttijd van enkele weken of maanden. Dit is het gevolg van het bezuinigingsbeleid dat in Griekenland wordt gevoerd. Bovendien hebben administratieve belemmeringen met betrekking tot de afgifte van een AMKA directe gevolgen voor de toegang voor statushouders tot gezondheidszorg in Griekenland (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"* van RSA/PRO ASYL van maart 2025, p. 35).

Statushouders met een actieve AMKA maar zonder ziektekostenverzekering hebben sinds maart 2022 niet langer toegang tot privédokters. Deze statushouders kunnen enkel een beroep doen op dokters uit openbare ziekenhuizen of gezondheidscentra voor het voorschrijven van medicatie, therapeutische operaties en diagnostische onderzoeken.

De AMKA-verordening zorgt er verder voor dat statushouders die nog niet werken of niet kunnen werken omwille van hun gezondheidstoestand of leeftijd (bijvoorbeeld ouderen) en geen actieve AMKA bezitten, automatisch van toegang tot de publieke gezondheidszorg worden uitgesloten.

Dit neemt niet weg dat een statushouder zonder AMKA of zonder actieve AMKA niet verstoken zal zijn van toegang tot gezondheidszorg, met name spoedeisende hulp en medicatie (gratis of tegen een kleine vergoeding), op voorwaarde dat hij naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat: *"If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines for free from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription*" (UNHCR Greece*, "Living In Greece – Access to healthcare",* beschikbaar op: https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-healthcare; "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", september 2024, p. 49-51). Statushouders zonder actieve AMKA die niet in een opvangfaciliteit verblijven en een afspraak willen maken in een ziekenhuis, wordt aangeraden daarvoor een beroep te doen op een ngo. Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook deels gedekt: mensen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra (UNHCR, *"Information Guide for Beneficiaries of International Protection",* beschikbaar op: https://migrant-integration.ec.europa.eu/system/files/2023-10/Information%20Guide%20for%20Beneficiaries%20of%20International%20Protection_Eng.pdf; Refugee.info Greece, "*Health care without a social security number (PAAYPA or AMKA)*"; UNHCR, *"Living in Greece – Access to Healthcare*").

Ngo's beheren ook medische centra en poliklinieken die verschillende medische diensten aanbieden aan statushouders. Daarnaast hebben veel gemeenten medische centra waar statushouders en asielzoekers, ook degenen zonder AMKA, gebruik van kunnen maken ("*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", september 2024, p. 50).

De taalbarrière blijft het belangrijkste obstakel voor de toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders. Afspraken in de publieke gezondheidszorg worden gemaakt via een betalend telefoonnummer dat uitsluitend in het Grieks of Engels verloopt. Een afspraak kan ook online worden gemaakt, maar dan enkel in het Grieks. Wie geen Grieks of Engels spreekt, heeft dus geen directe toegang tot de openbare gezondheidszorginstellingen. Bovendien blijven ziekenhuizen in de regio Attica kampen met aanzienlijke tekorten aan tolkendiensten om met buitenlandse patiënten te communiceren (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 35; "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", september 2024, p. 49-51; "*Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 209, 266-268).

I. Verlenging van een ADET

Uit de door beide partijen verstrekte informatie blijkt dat de verlenging van een ADET van statushouders die vanuit een andere lidstaat van de Europese Unie naar Griekenland terugkeren uiterst moeilijk kan zijn en dat deze situatie maanden kan aanhouden.

In beginsel moeten verzoeken om verlenging van een ADET uiterlijk 30 dagen voor het verstrijken van de vergunning bij de Griekse asieldienst worden ingediend. Wanneer de verblijfsvergunning te laat wordt verlengd zonder goede reden, wordt een boete van 100 euro opgelegd. In een omzendbrief wordt toegelicht wat goede redenen kunnen zijn. In de praktijk is deze boete nog nooit opgelegd (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 7; "*Country Report: Greece. Update 2024*", AIDA/ECRE, september 2025, p. 236). Statushouders die niet langer over een geldige ADET beschikken kunnen te maken krijgen met zeer lange wachttijden voor de verlenging van de verblijfsvergunning en andere noodzakelijke documenten voor de effectieve uitoefening van hun rechten als statushouder. Bovendien lopen statushouders na terugkeer uit een andere lidstaat een groot risico om voor langere tijd dakloos te worden. Als de ADET vervalt, worden de AFM en de AMKA automatisch gedeactiveerd waardoor een risico ontstaat dat een statushouder bepaalde rechten verliest, zoals uitkeringen verbonden aan tewerkstelling dan wel werkloosheid of toegang tot gezondheidzorg.

Het al dan niet hebben van een geldige ADET is dus een belangrijke factor voor de beoordeling van het risico voor statushouders in Griekenland om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Dit geldt ook voor statushouders die terugkeren uit een andere EU-lidstaat. Het ontbreken van een geldige ADET kan voor statushouders die naar Griekenland terugkeren een aanzienlijk obstakel vormen voor de uitoefening van hun rechten als statushouder in dit land en moet daarom in aanmerking worden genomen bij een toekomstgerichte beoordeling van de te verwachten levensomstandigheden van de verzoeker als persoon die internationale bescherming geniet bij terugkeer naar Griekenland.

Uit de informatie waarover de Raad beschikt, blijkt dat de aanvragen om verlenging per e-mail bij de asielautoriteiten moeten worden ingediend, samen met een digitale pasfoto, en dat de beslissing over de gevraagde verlenging ook per e-mail aan de aanvrager wordt ter kennis gebracht. Statushouders ontvangen geen bevestiging dat hun e-mail met verlengingsaanvraag werd ontvangen en/of geregistreerd (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 235-239; *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 7-9).

Omdat er in dit stadium geen rechtsbijstand wordt geboden, kunnen statushouders die analfabeet zijn en/of niet over de nodige technische vaardigheden beschikken moeilijkheden ondervinden bij het aanvragen van de vernieuwing van hun verblijfsvergunning (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 236).

De Griekse wetgeving voorziet dat de registratie van de verlengingsaanvraag normaliter op dezelfde dag als de ontvangst ervan moeten gebeuren. Begin 2024 deelde de Griekse asieldienst mee dat de registratie ten laatste plaatsvindt vijf dagen na de ontvangst van de verlengingsaanvraag, maar RSA stelt vast dat de loutere registratie vaak deze termijn overschrijdt. Het loutere registreren en uploaden van de verlengingsaanvragen in de databank voor verblijfsvergunningen (zgn. *"Alkyoni II"*) kan twee weken tot zelfs maanden in beslag nemen. Zodra de verlengingsaanvraag is ingediend, moeten de Griekse autoriteiten de nodige controles uitvoeren, zoals het nagaan van het verleden en de achtergrond van de aanvrager in het kader van de openbare orde of nationale veiligheid (antecedentenonderzoek), alvorens een beslissing te nemen. Gezien het aantal verlengingsaanvragen, het gebrek aan personeel bij de asielinstanties en de lange duur van het onderzoek door de politiële en gerechtelijke autoriteiten naar het verleden van de aanvrager, kan deze fase van de procedure volgens informatie van de Griekse asieldienst van februari 2025 twee maanden duren, tenzij verder onderzoek nodig is. Tijdens deze wachtperiode ondervinden statushouders dus grote moeilijkheden bij de toegang tot diensten zoals sociale bijstand en gezondheidszorg of tot de arbeidsmarkt, waardoor zij de facto in een precaire situatie kunnen terechtkomen.

Als statushouders een e-mail ontvangen waarin hen de beslissing tot toekenning van de gevraagde verlenging van hun verblijfsvergunning wordt meegedeeld, moeten zij binnen de zes maanden online een afspraak maken met de bevoegde diensten van de Griekse politie om de nodige documenten voor de daadwerkelijke afgifte van een ADET neer te leggen, zoals pasfoto's, een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt en vingerafdrukken. Indien zulke afspraak niet binnen de zes maanden wordt gemaakt, moet de Griekse asieldienst een nieuwe beslissing nemen. Hier geldt een gemiddelde wachttijd van tien dagen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen. Nadat hij de gevraagde documenten heeft neergelegd, ontvangt de statushouder een bevestigingsdocument met een barcode. Het duurt vervolgens gemiddeld één tot twee maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk op de hoogte gebracht van het moment van de materiële afgifte van hun verlengde verblijfsvergunning. De asielautoriteiten publiceren op hun website namelijk op het einde van de week een lijst met nummers van de dossiers waarin vernieuwde ADET's klaar zijn om op de aangegeven dag te worden opgehaald, zodat deze databank wekelijks moet worden geraadpleegd. Als de statushouder zich niet persoonlijk op de aangegeven datum aanmeldt, plannen de asielinstanties niet automatisch een nieuwe afspraak. De statushouder moet dit aanvragen. Volgens de ervaring van RSA is het opnieuw inplannen van afspraken, zelfs bij vertegenwoordiging door een advocaat, niet per e-mail of telefonisch mogelijk en is het vereist om in persoon te verschijnen bij het bevoegde regionaal asielkantoor (RAO) (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 10-13; *"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 235-239). In het licht van de talrijke hierboven genoemde administratieve, technologische en taalgerelateerde barrières lijkt het voor een statushouder die in een andere lidstaat een nieuw verzoek om internationale bescherming indient bijzonder moeilijk om vanuit het buitenland reeds stappen te ondernemen voor de vernieuwing/verlenging van de ADET indien zijn verblijfstitel verlopen is om zo de beschreven moeilijkheden inzake de leefomstandigheden in Griekenland in afwachting van de afgifte van de vernieuwde/verlengde ADET te vermijden en aldus niet in een precaire situatie terecht te komen.

Bij het verstrijken van een ADET is er geen uniform bewijs van rechtmatig verblijf waarmee statushouders hun verblijfsrecht kunnen aantonen terwijl hun verlengingsaanvraag in behandeling is. Ze ontvangen wel een ontvangstbevestiging van de verlengingsaanvraag. Evenwel zijn er vertragingen in de registratie van de aanvragen tot verlenging van de ADET in het Alkyoni-systeem en daardoor ook in het verkrijgen van de ontvangstbevestiging door statushouders. Op aanvraag kunnen de statushouders ook een "certificaat van begunstigde van de vluchtelingenstatus" of een "certificaat van begunstigde van subsidiaire bescherming" verkrijgen. De huidige ontvangstbevestigingen en certificaten, die tot zes maanden geldig kunnen zijn, worden door andere Griekse overheidsinstanties veelal niet geaccepteerd als bewijs van verblijfsrecht indien de ADET is verlopen. Andere Griekse overheidsinstanties zijn terughoudend om deze documenten te accepteren, omdat ze geen veiligheidskenmerken en een foto van de statushouders bevatten. Daardoor

kunnen statushouders geen aanspraak maken op hun socio-economische rechten en hebben ze gedurende een aantal maanden, onder meer, geen toegang tot tewerkstelling of sociale bijstand. In oudere certificaten werd wel vermeld dat de betreffende statushouder zijn rechten en toegang behield tijdens de verlengingsprocedure. Deze vermelding ontbreekt echter bij de nieuwere ontvangstbevestigingen. In tegenstelling tot wat de Griekse autoriteiten aan de Europese Commissie verklaard hebben, stelt RSA vast dat de certificaten die worden uitgereikt aan statushouders terwijl ze wachten op hun ADET-verlenging hen nog steeds geen toegang geven tot de rechten en voordelen verbonden aan hun beschermingsstatus, onder meer wat betreft de toegang tot de arbeidsmarkt (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 15-16; "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 18-19; "*Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 236-238). Ook wordt hun toegang tot juridische vertegenwoordiging hierdoor bemoeilijkt.

De Duitse autoriteiten hebben samen met de Griekse autoriteiten en de IOM een project opgezet om statushouders die vanuit Duitsland terugkeren te ondersteunen in hun integratie in de Griekse samenleving. Het project, dat door de EU wordt gefinancierd, biedt statushouders bij hun terugkeer onderdak, voedsel en sociale begeleiding aan evenals ondersteuning bij het voorbereiden van de nodige documenten om een naadloze integratie in Helios+ te garanderen ("*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 36; "*Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 13).

Uit de beschikbare informatie blijkt dat statushouders in Griekenland *in principe* via de internationale luchthaven van Athene naar Griekenland terugkeren vanuit andere Europese landen, hoewel er recente gevallen zijn van personen die terugkeren via de luchthaven van Thessaloniki. Bij aankomst op de luchthaven ontvangen zij geen enkele informatie of voorlichting over de stappen die zij moeten ondernemen om hun rechten in Griekenland te laten gelden, zoals informatie over hoe zij hun ADET kunnen verlengen of hoe ze toegang kunnen krijgen tot sociale rechten, huisvesting, gezondheidszorg, enz. (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 36; "*Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 238, 260-261).

Uit de landeninformatie in het rechtsplegingsdossier volgt verder dat personen die onder de oude procedure, geldend onder het presidentieel decreet 114/2010, dus voor 7 juni 2013, internationale bescherming kregen, een hernieuwing van hun verblijfsvergunning moeten vragen bij het directoraat van de Griekse vreemdelingenpolitie. Bij de hernieuwingsaanvraag moet worden aangetoond dat er nog steeds vervolging is in het land van herkomst. Een beslissing volgt gewoonlijk een jaar na de hernieuwingsaanvraag. Volgens de ervaringen van de Greek Council for Refugees (GCR) werden in 2024 beslissingen over verlenging in het kader van deze procedure binnen een periode van drie tot zes maanden genomen, wat een relatieve verbetering betekent ten opzichte van voorgaande jaren, toen deze beslissingen pas na meer dan een jaar werden genomen. Gedurende deze periode hebben statushouders geen toegang tot de arbeidsmarkt, sociale bijstand en soms gezondheidszorg waardoor ze worden blootgesteld aan ontbering en daklooshеid. In afwachting van de vernieuwing van de verblijfstitel wordt een attest afgegeven maar dit attest bevat geen foto, watermerk of enige andere wettelijke bepaling die toelaat dat het wordt aanvaard door andere Griekse overheidsdiensten (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 238).

Uit het geheel van de landeninformatie in het rechtsplegingsdossier blijkt aldus dat, naast een zekere mate van zelfredzaamheid en de afwezigheid van bijzondere kwetsbaarheden, het voor een statushouder wiens ADET is vervallen ook noodzakelijk is dat deze actueel beschikt over middelen, of een netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van de verlenging van zijn Griekse verblijfsdocumenten – wat enige tijd kan duren – het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee hij na zijn terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, de sociale bijstand en de huisvesting.

3.3.5.2. Gelet op wat voorafgaat, kan de Raad niet anders dan besluiten dat de situatie van statushouders in Griekenland op dit ogenblik nog steeds bijzonder problematisch is.

Aanzienlijke bureaucratische hindernissen, de duur van de procedures voor de afgifte of vernieuwing van documenten die toegang geven tot fundamentele socio-economische rechten, het Griekse politieke en socio-economische klimaat, tekortkomingen bij de uitvoering van bestaande integratieprogramma's, het gebrek aan tolkendiensten in de publieke en gezondheidszorginstellingen, evenals de discriminatie bij de toegang tot verschillende socialezekerheidsuitkeringen (geviseerd in de inbreukprocedure die de Europese Commissie in januari 2023 heeft opgestart) vormen barrières die ervoor zorgen dat statushouders binnen de Griekse samenleving in (zeer) precaire omstandigheden kunnen leven.

Gelet op de nieuwe wetgeving, onder meer inzake een AMKA, stelt de Raad een evolutie vast naar een toenemende bureaucratische complexiteit in het verkrijgen van de juiste documenten die statushouders toegang geven tot de rechten en voordelen die zijn verbonden aan hun internationale beschermingsstatus in Griekenland.

3.3.5.3. De Raad herinnert er echter aan dat de tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken, *"een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid (moeten) bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak"* (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland*, pt. 89). Deze drempel *"wordt dus niet bereikt in situaties die, ook al worden zij gekenmerkt door een grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden van de betrokken persoon, geen zeer verregaande materiële deprivatie meebrengen waardoor deze persoon in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling"* (*Ibid.*, pt. 91).

Rekening houdend met de ter beschikking gestelde informatie overweegt de Raad in de huidige stand van zaken dat er niet kan worden geconcludeerd dat (i) de levensomstandigheden van statushouders in Griekenland van die aard zijn dat elke statushouder bij terugkeer naar dat land *a priori* een reëel risico loopt om terecht te komen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie waartegenover de Griekse autoriteiten onverschillig (zouden) staan en dat (ii) een meer diepgaande individuele beoordeling niet langer nodig is. De hoger vermelde informatie over de situatie in Griekenland is op zichzelf niet voldoende om zonder meer te concluderen dat de bescherming die wordt geboden aan iedereen die daar internationale bescherming heeft verkregen, niet langer effectief of voldoende zou zijn, noch dat alle statushouders bij een terugkeer naar Griekenland zullen terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, ook al wordt de situatie daar gekenmerkt door grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden.

Het bovenstaande neemt niet weg dat statushouders zich in of bij terugkeer naar Griekenland in een zeer precaire situatie kunnen bevinden, waardoor de grootste voorzichtigheid en zorgvuldigheid zijn geboden bij de beoordeling van beschermingsverzoeken van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland. In dit verband moet rekening worden gehouden met *"alle gegevens van de zaak"* (HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland*, pt. 89) en is het noodzakelijk om het verzoek om internationale bescherming van verzoekster op basis van zijn individuele omstandigheden te beoordelen.

Daarbij komt het aan de verzoekende partijen toe om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden dat zij zich op de beschermingsstatus die hen in Griekenland werd verleend en de daaruit voortvloeiende rechten kunnen beroepen en dat zij niet terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, te weerleggen.

3.3.6. Allereerst moet *in casu* vastgesteld worden dat sinds de bestreden beslissingen heden de Griekse verblijfskaarten van de verzoekende partijen sinds 26 september 2026 zijn verlopen, hetgeen zoals hoger weergegeven implicaties heeft zoals de automatische de-activatie van hun AFM en AMKA, voor zover zij hierover beschikten, en de administratieve obstakels waarmee zij bij terugkeer naar Griekenland zullen worden geconfronteerd bij het hernieuwen van hun ADET en het aanvragen alsook activeren van hun AFM en AMKA.

Nu vast staat dat de Griekse verblijfskaarten van de verzoekende partijen vervallen zijn, moet worden nagegaan of zij naast een zekere mate van zelfredzaamheid en de afwezigheid van bijzondere kwetsbaarheden, actueel beschikken over middelen, een netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van de verlenging van hun Griekse verblijfsdocumenten – wat enige tijd kan duren – het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee zij na hun terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kunnen krijgen wat betreft de toegang tot gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, sociale voorzieningen en huisvesting, hetgeen hierbij tevens moet worden onderzocht en in overweging worden genomen.

Ongeacht enige persoonlijke doelbewuste keuze, moet rekening worden gehouden met elementen die niet worden betwist en moet in het kader van een toekomstgerichte beoordeling worden nagegaan of de verzoekende partijen bij terugkeer naar Griekenland zullen terechtkomen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie die hen en hun kinderen niet in staat stelt om te voorzien in hun meest elementaire behoeften.

Daargelaten de vraag of in hoofde van de verzoekende partijen sprake is van bijzondere kwetsbaarheden, omwille van hun psychische gezondheidstoestand of om andere redenen, die belangrijke negatieve gevolgen hebben voor hun zelfredzaamheid en autonomie en hun dagelijks functioneren, dient te worden vastgesteld dat zij vier nog jonge minderjarige kinderen hebben waarvoor zij de verantwoordelijkheid dragen. De

beschermingsverzoeken van de verzoekende partijen worden krachtens artikel 57/1, § 1 van de Vreemdelingenwet vermoed ook in naam van de hen vergezellende minderjarige kinderen te zijn ingediend.

Er dient in dit verband gewezen te worden op de verplichting om artikel 24, lid 2 van het Handvest na te leven wanneer de commissaris-generaal en de Raad het Unierecht ten uitvoer brengen, wat hier het geval is, zoals voorzien in artikel 51, lid 1 van het Handvest. Artikel 24, lid 2 bepaalt dat "*bij alle handelingen in verband met kinderen, ongeacht of deze worden verricht door overheidsinstanties of particuliere instellingen, [...] de belangen van het kind een essentiële overweging [vormen].*" Uit deze ruime bewoordingen volgt dat het beginsel van het belang van het kind speelt bij elke beslissing die aanzienlijke gevolgen voor deze minderjarige met zich kan meebrengen, ongeacht of de beslissing rechtstreeks is gericht tegen deze minderjarige. Deze vaststelling wordt bevestigd door artikel 3, lid 1 van het Internationale Verdrag inzake de rechten van het kind, dat op 20 november 1989 is vastgesteld door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties, en waarnaar de toelichtingen bij artikel 24 van het Handvest uitdrukkelijk verwijzen. Volgens dat artikel 3, lid 1 moet bij alle maatregelen betreffende kinderen rekening worden gehouden met de belangen van het kind. Bijgevolg heeft deze bepaling in het algemeen betrekking op alle beslissingen en alle handelingen die kinderen direct of indirect raken, zoals het Comité voor de rechten van het kind van de Verenigde Naties heeft opgemerkt [zie dienaangaande, Algemeen Commentaar nr. 14 (2013) van het Comité voor de Rechten van het Kind over het recht van het kind om zijn belangen de eerste overweging te laten vormen (artikel 3, lid 1), CRC/C/GC/14, punt 19] (HvJ 11 maart 2021, C-112/20, *M.A.*, pt. 36-38). Dus ook wanneer kinderen geen eigen beschermingsverzoek hebben ingediend, moet rekening gehouden worden met het belang van het kind. Dit geldt te meer wanneer krachtens artikel 57/1, § 1 van de Vreemdelingenwet, een vreemdeling die een verzoek om internationale bescherming indient, wordt vermoed dit verzoek eveneens in te dienen namens de hem vergezellende minderjarige vreemdeling(en) over wie hij het ouderlijk gezag of de voogdij uitoefent, gelet op artikel 35 van de wet van 16 juli 2004 houdende het Wetboek van Internationaal Privaatrecht.

Uit overweging 18 van de voormalige richtlijn 2011/95/EU volgt dat bij de beoordeling van het belang van het kind in het kader van een procedure voor internationale bescherming terdege rekening moet worden gehouden met het beginsel van eenheid van gezin, het welzijn en de sociale ontwikkeling van het kind – waartoe zijn gezondheid, zijn gezinssituatie en zijn opvoeding behoren – en met overwegingen van veiligheid. Een meer nauwgezette zorgvuldigheidsplicht is hier van tel.

Er wordt benadrukt dat het onderzoek van de beschermingsverzoeken ingediend door de verzoekende partijen zich niet kan beperken tot een beoordeling van hun levensomstandigheden in Griekenland als statushouders voor hun vertrek uit deze lidstaat maar dat de voorzienbare levensomstandigheden in geval van terugkeer naar deze lidstaat in aanmerking moeten worden genomen worden, rekening houdend met hun individuele omstandigheden. Te dezen dient in rekening te worden genomen dat de recente wetswijzigingen in Griekenland een daadwerkelijke toegang voor statushouders tot hun rechten en voordelen verder blijken te bemoeilijken en dat deze wetswijzigingen voor statushouders wiens ADET is verstreken deze toegang in sommige gevallen zelfs lijken te verhinderen.

De verzoekende partijen verklaarden geen AMKA te hebben gehad in Griekenland (AD, stuk 7, 'Bijkomende vragen M-status Griekenland'). Hoewel zij verklaarden na raadpleging van hun advocaat in Griekenland geen verdere stappen te hebben gezet om de AMKA in orde te brengen, naar eigen zeggen omdat deze advocaat hen zei dat het niet mogelijk was voor hen een AMKA te krijgen omdat zij daarvoor een officieel adres nodig hadden (NPO verzoeker, p. 12-13; AD, stuk 4, 'Bijkomende informatie', notities van het persoonlijk onderhoud van verzoekster (hierna: NPO verzoekster), p. 9-10), en zij slechts een korte periode in Griekenland verbleven, dienen zoals reeds aangehaald de voorzienbare levensomstandigheden van de verzoekende partijen en hun vier minderjarige kinderen in aanmerking te worden genomen en kan geen abstractie worden gemaakt van het gegeven dat zij als terugkerend gezin met vier minderjarige kinderen zullen geconfronteerd worden met de gevolgen van het feit dat zij niet over een AMKA beschikken. Zoals hierboven reeds besproken is het bezit van een AMKA een noodzakelijke voorwaarde voor toegang tot de arbeidsmarkt, tot gezondheidszorg, tot de sociale voorzieningen en voor registratie bij de openbare dienst voor arbeidsvoorziening. Uit het rapport van RSA getiteld "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"* van maart 2025 blijkt dat belemmeringen voor de verkrijging van een AMKA directe gevolgen hebben voor de toegang van begunstigden van internationale bescherming tot gezondheidszorg in Griekenland, aangezien zij hierdoor worden uitgesloten van essentiële behandelingen die niet als spoedeisende gezondheidszorg worden beschouwd (RSA, "*Recognised refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", maart 2025, p. 35). Verder kunnen volgens de AMKA-verordening begunstigden van internationale bescherming hun AMKA alleen activeren door een bewijs van verblijf en een arbeidsovereenkomst of een aanwervingscertificaat te overleggen dat is geüpload naar het informatiesysteem van het ministerie van Arbeid ("ERGANI"), als bewijs van adres.

Uit de voorliggende landeninformatie blijkt weliswaar dat personen die niet over een actieve AMKA beschikken niet verstoken zijn van toegang tot gezondheidszorg, maar dat deze beperkt is tot spoedeisende hulp en medicatie (gratis of tegen een kleine vergoeding). Mensen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra. Echter blijkt uit de beschikbare landeninformatie ook dat statushouders daarbij met meerdere administratieve obstakels en een taalbarrière geconfronteerd worden waardoor het hen aangeraden wordt om een beroep te doen op ngo's. De meest recente informatie bijgebracht door beide partijen geeft bovendien aan dat de capaciteit van ngo's om statushouders te ondersteunen zeer beperkt lijkt te zijn onder meer als gevolg van het stopzetten van subsidies. *In casu* hebben de verzoekende partijen meerdere attesten bijgebracht, zowel tijdens de administratieve procedure als in het kader van onderhavig beroep waaruit blijkt dat zij en hun kinderen psychologisch worden opgevolgd (AD, stuk 5, 'Documenten', nrs. 6 en 10; aanvullende nota verzoekende partijen neergelegd op 20 maart 2026, stuk 3). In zoverre zij verder nood hebben aan psychologische begeleiding, is het geenszins duidelijk of deze onder de spoedeisende hulp valt waarop ook personen zonder AMKA recht hebben.

In de mate dat uit de verklaringen van de verzoekende partijen blijkt dat zij zelfredzaam zijn en over een netwerk en middelen beschikten toen zij in Griekenland als statushouders verbleven, zoals wordt aangestipt in de bestreden beslissingen, dient te worden vastgesteld dat de verzoekende partijen sinds eind april 2024 uit Griekenland vertrokken zijn en dat zij slechts gedurende een relatief korte periode in Griekenland verbleven. In de bestreden beslissingen wordt erop gewezen dat de verzoekende partijen het nodige geld konden bijeen sparen om met het hele gezin te vertrekken uit Gaza, twee jaar in Turkije te leven en van Kos naar Athene te reizen. Dat zij voorafgaand aan het uitbreken van de oorlog in Gaza zekere middelen konden verwerven waarmee zij een aantal etappes van hun reis konden bekostigen, zegt evenwel niets over hun actuele financiële situatie. Overigens blijkt uit verzoekers verklaringen dat zij in Griekenland toekwamen met vijfhonderd euro die zij hadden meegenomen uit Turkije, waarvan zij 270 à 300 euro gebruikten om van Kos naar Athene te reizen met de boot. Van hetgeen overbleef zouden zij eten en drinken hebben kunnen kopen toen zij de eerste twee à drie weken in Athene op straat verbleven. Vervolgens zouden de verzoekende partijen een kamer hebben kunnen betrekken in de meubelzaak van een Syrische man die hen wou helpen en waar zij vervolgens nog een half jaar kosteloos zouden hebben kunnen verblijven tot aan hun vertrek uit Griekenland. In die periode zouden zij dagelijks een gratis maaltijd gekregen hebben van een organisatie en daarnaast zouden er mensen geweest zijn die eten gaven aan hun kinderen (NPO verzoeker, p. 13-14, 16). Het wordt verder niet betwist dat verzoeker noch verzoekster hebben gewerkt tijdens hun verblijf in Griekenland (NPO verzoeker, p. 16). In België nemen zij weliswaar stappen om hun leven uit te bouwen, door Franse lessen te volgen en, in geval van verzoeker, op zoek te gaan naar werk, maar uit hun verklaringen en de stukken die voorliggen kan niet blijken dat zij inmiddels een financiële reserve hebben kunnen opbouwen die zij bij terugkeer naar Griekenland zouden kunnen aanspreken om in afwachting van het in orde brengen van hun administratieve situatie bepaalde kosten te dekken.

Volgens verzoeksters verklaringen werden zij financieel gesteund door haar moeder toen zij nog in Turkije verbleven. Zij wijst er daarbij op dat er toen nog geen oorlog was in Gaza (NPO verzoekster, p. 13). De verzoekende partijen wijzen er verder in hun verzoekschrift en aanvullende nota op dat zij in Griekenland niemand hebben om hen financieel te steunen en dat hun hele familie zich in Gaza bevindt. Verzoeker heeft evenwel tijdens zijn persoonlijk onderhoud bevestigd een zus te hebben die in Bulgarije woont met haar gezin, maar uit zijn verklaringen blijkt niet dat zij hem en verzoekster ooit financieel gesteund heeft, noch kan blijken dat tijdens het persoonlijk onderhoud gevraagd werd naar de mogelijkheid om indien nodig beroep te doen op deze zus voor financiële bijstand (NPO verzoeker, p. 7). Verder heeft verzoeker verklaard dat zij hun Griekse reisdocumenten hebben betaald met geld dat een broer van verzoekster die in Marokko woont zou hebben overgemaakt (*Ibid.*, p. 16). Er kan, gelet op de huidige situatie in Gaza, aangenomen worden dat voor deze familieleden, waaronder verzoeksters moeder en broer, de ondersteuning van familieleden of vrienden die zich nog in Gaza bevinden, prioritair zal zijn, voor zover deze familieleden daar actueel nog toe in staat zouden zijn. Daarnaast zou iemand die verzoeker leerde kennen tijdens hun reis van Turkije naar Griekenland het geld hebben voorgeschoten voor de aankoop van hun vliegtickets naar België. Een dergelijke eenmalige lening door iemand die klaarblijkelijk enkele dagen nodig had om het bedrag te regelen vormt evenwel geen indicatie dat de verzoekende partijen na terugkeer naar Griekenland gedurende mogelijk meerdere maanden geld zullen kunnen lenen om in hun meest elementaire behoeften te kunnen voorzien (NPO verzoeker, p. 16; NPO verzoekster, p. 13)

Er kan zonder actuele evaluatie van de individuele omstandigheden van de verzoekende partijen niet zonder meer vanuit worden gegaan dat zij, in geval van terugkeer naar Griekenland, nog steeds financiële ondersteuning zullen kunnen genieten van familieleden of vrienden of zonder meer aangenomen worden dat zij met dergelijke ondersteuning in staat zullen zijn om, gedurende een periode in afwachting van het bekomen van de vereiste documenten om legaal te kunnen werken en reguliere huisvesting te vinden, in hun

elementaire behoeften en deze van hun vier minderjarige kinderen te voorzien en dat zij en hun kinderen daarbij niet een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht zullen komen.

Daargelaten de geloofwaardigheid van hun verklaringen dat zij hun Griekse verblijfsdocumenten hebben vernietigd, is de kans reëel dat zij als terugkerende statushouders met vier minderjarige kinderen met diverse administratieve obstakels geconfronteerd worden bij het bekomen en activeren van hun AMKA en het actualiseren van de AFM, die noodzakelijk zijn om daadwerkelijk toegang te krijgen tot de rechten en voordelen verbonden aan hun beschermingsstatuut in Griekenland. Ook blijkt uit de beschikbare landeninformatie dat terugkerende statushouders geen informatie of ondersteuning verkrijgen met betrekking tot hun (re-)integratie in de Griekse samenleving en de administratieve stappen die zij dienen te ondernemen om daadwerkelijk toegang te verkrijgen tot de rechten en voordelen verbonden aan hun internationale beschermingsstatus en dat terugkerende statushouders met dakloosheid kunnen geconfronteerd worden. Er kan, in de huidige stand van het onderzoek, gelet op de beschikbare landeninformatie niet worden uitgesloten dat de verzoekende partijen en hun vier minderjarige kinderen in geval van terugkeer naar Griekenland gedurende een periode dakloos zijn.

Gelet op het geheel van de voorliggende elementen – met name (i) de actuele en nieuwe landeninformatie waaruit onder meer blijkt dat de situatie voor statushouders in en bij terugkeer naar Griekenland erg precair kan zijn, waardoor zij kunnen terechtkomen in moeilijke en schrijnende levensomstandigheden met belemmeringen inzake de toegang tot onder andere socio-economische en medische hulp, (ii) het feit dat de verblijfsvergunningen van de verzoekende partijen en hun vier minderjarige kinderen thans niet langer geldig zijn, minstens niet blijkt dat zij stappen hebben ondernomen om hun verblijfsvergunningen te verlengen; (iii) de administratieve obstakels waarmee de verzoekende partijen als terugkerende statushouders kunnen worden geconfronteerd om de AMKA en AFM die noodzakelijk zijn om daadwerkelijk toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt, huisvesting en gezondheidszorg te bekomen, te (her)activeren en te actualiseren, en om hun verblijfsvergunningen te verlengen; (iv) het gegeven dat de verzoekende partijen een gezin vormen met vier minderjarige kinderen van respectievelijk dertien, twaalf, acht en vijf jaar oud, waaruit een inherente kwetsbaarheid blijkt, (v) de attesten die door de verzoekende partijen in de loop van de procedure werden neergelegd waaruit blijkt dat zij en hun kinderen actueel psychologisch worden opgevolgd; (vi) het feit dat in de huidige stand van zaken niet kan worden vastgesteld of de verzoekende partijen daadwerkelijk over voldoende middelen, actuele financiële steun van hun familiaal netwerk of andere ondersteuning beschikken die hen in staat kunnen stellen om, in geval van terugkeer naar Griekenland, afdoende het hoofd te bieden aan de moeilijkheden wat betreft toegang tot de arbeidsmarkt, huisvesting en gezondheidszorg in de periode nodig om de vereiste documenten daartoe te bekomen en dakloosheid te vermijden, acht de Raad, het hoger belang van het kind indachtig, een verder en gedegen onderzoek van de situatie van de verzoekende partijen als begunstigden van internationale bescherming met vier minderjarige kinderen bij terugkeer naar Griekenland aangewezen.

Gelet op de moeilijke situatie voor verzoekers om en begunstigden van internationale bescherming in Griekenland, en gezien de individuele situatie van de verzoekende partijen zoals hierboven toegelicht, acht de Raad een nader en gedegen onderzoek naar de situatie van de verzoekende partijen in hun actuele situatie als begunstigden van internationale bescherming in Griekenland aangewezen.

Gelet op bovenstaande vaststellingen oordeelt de Raad dat in de huidige stand van zaken niet kan worden besloten dat de voorwaarden voor de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° lid van de Vreemdelingenwet zijn vervuld.

Gelet op wat voorafgaat, met inachtneming van de grenzen van een ondervraging ter terechtzitting en gelet op het ontbreken van verdere onderzoeksbevoegdheid, ontbreekt het de Raad aan essentiële elementen om te komen tot de in (oud) artikel 39/2, § 1, tweede lid, 1°, van de Vreemdelingenwet bedoelde bevestiging of hervorming zonder aanvullende onderzoeksmaatregelen te moeten bevelen.

Bijgevolg moeten de bestreden beslissingen worden vernietigd overeenkomstig (oud) artikel 39/2, § 1, tweede lid, 2° van de Vreemdelingenwet.

Voorgaande vaststellingen volstaan om de overige in het verzoekschrift aangevoerde middelen en grieven en de argumenten van de commissaris-generaal, die niet verschijnt noch vertegenwoordigd is ter terechtzitting en geacht wordt in te stemmen, niet verder te onderzoeken.

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Artikel 1

De beslissingen genomen door de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen op 24 december 2025 worden vernietigd.

Artikel 2

De zaak wordt teruggezonden naar de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op dertig september tweeduizend zesentwintig door:

S. WILLAERT,	wnd. voorzitter, rechter in vreemdelingenzaken,
R. VAN DAMME,	griffier.

De griffier,	De voorzitter,
R. VAN DAMME	S. WILLAERT